

MAGYAR LAPOK

3 lei

Taxa postală plătită în avans
aprobărit Dir. Gen. PTT

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köré
MUNGARIA
VII., Erzsébet-körut 9—11.
BUDAPE

Főszerkesztő
és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 188 (1630) szám * Kedd, 1937 szeptember 21

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Egységes irányítás alá helyezték a flottaőrszolgálatban résztvevő angol és francia hadihajókat

Százötven hadihajóegység és a két ország légi-haderejének összesen száz repülőgépe vesz részt az ellenőrző szolgálatban

Átnyújtották Ciano külügyminiszternek a nyoni egyezményhez fűzött pótmegállapítások szövegét

Rómából jelentik: A külügyminisztérium vasárnap délután hivatalos közlést adott ki, amely szerint a földközi-tengeri ellenőrzés ügyében Ciano külügyminiszter és a francia és angol ügyvivők között újabb megbeszélések voltak.

Az angol és francia ügyvivők fölkeresték Ciano külügyminisztert, akinek átnyújtották a nyoni egyezményhez fűzött pótmegállapítások szövegének másolatát. Ezek a pótmegállapítások a földközi-tengeri felügyeletet a repülőgépekre és a víz felszínén uszó hajókra is kiterjesztik.

A pótmegállapítások szövegének átadásával egyidőben a két ügyvivő felvilágosítást kért Ciano-tól a szeptember 14-iki olasz válaszigyzék értelmezése tekintetében. A válaszigyzék ugyanis eltérő magyarázatokra adott alkalmat abban a tekintetben, hogy Olaszország elfogadja-e vagy sem a földközi-tengeri felügyeletben számára felajánlott közreműködést. Ciano a két ügyvivő előtt kijelentette, hogy az olasz kormány, amikor felvetette a teljes egyenjogúság kérdését, ezzel azt akarta leszögezni, hogy az olasz hajóraj számára a francia és angol hajóhaddal teljes egyenlőséget kell biztosítani, mert Olaszország csak így vehet részt a földközi-tengeri ellenőrzésben. Az olasz kormány mindezekről tájékoztatta a német birodalmi kormányt is.

ORANBAN ÜTÖTTÉK FEL

A FLOTTAŐRSZOLGÁLAT FŐHADISZÁLLASÁT

Párizsból jelentik: A délfraanciaországi flottatámaszpontokról már kifutottak a francia hadihajók, hogy Esteva altengernagy parancsnoksága alatt résztvegyenek az angol-francia flottáőrszolgálatban. A flottarendőrség céljaira rendelkezésre álló hadihajók másik csoportja a francia kikötőkben marad és ott várja be a további parancsot.

A touloni hadikikötőből kifutott a „Commandant Teste” repülőgépanyahajó is, hogy csatlakozzék a már Oranban összegyűlt hajórajhoz.

Azonkívül egy francia flottaraj, amely két cirkálóhajóból és hat torpedórombolóból áll, keleti irányban áthaladt a gibraltári szoroson, hogy szintén Esteva altengernagy parancsnoksága alá helyezze magát.

Esteva altengernagy Oranban ütötte fel főhadiszállását. Oran kikötőjében jelenleg 22 francia hadihajó horgonyoz.

Ezek között egy repülőgépanyahajó, nyolc

torpedóromboló és tizenhárom torpedónaszád van.

Párizsból jelentik: Az angol és francia admirális

egységes irányítás alá helyezte a flotta-őrszolgálatban résztvevő francia és angol hadihajókat és repülőgépeket.

A párizsi lapok szerint az ellenőrző szolgálatban 150 hadihajóegység és a két ország légi-

haderejének összesen 100 repülőgépe vesz részt. A francia sajtó nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a Földközi-tenger nyugati medencéjében új angol flottatámaszpontot állítsanak fel. A flotta-támaszpont Gibraltárban lesz.

A TENGERI PARTVÉDŐ ÚTEGEK MÉR EL IS FOGTAK EGY BUVÁRNASZADOT?

Londonból jelentik: A „Sunday Times” hangoztatja, hogy

a francia—angol flottaőrszolgálat bevezetését nem szabad katonai szerződésnek tekinteni.

A „Sunday Express” szerint beavatott körökben úgy tudják, hogy Chamberlain súlyos aggodalommal figyeli a helyzet alakulását, de nem gondol arra, hogy változtasson a már elhatározott intézkedéseken. Sürgős lépéseket akar azonban tenni az angol-francia—olasz feszültség elhárítására.

Ankarából jelentik: Az egyik isztambuli lap azt írja, hogy a tenedosi partvédő útegek észrevették egy ismeretlen buvárnaszád periszkópját. Nyomban tüzeltek rá és kényszerítették, hogy a víz színére emelkedjék. A tengeralattjárót 22 főnyi legénységével együtt elfogták. A hirt hivatalosan még nem erősítették meg.

Esőzések akadályozzák a hadműveleteket a kínai harctéren

A kínaiak sietve visszavonulnak a japán csapatok elől Teljesen megsemmisült a kínai légihaderő

Tokióból jelentik: A japán tengerészeti parancsnokság jelentése szerint japán tengerészeti repülőgépek bombavető támadást intéztek Nanking ellen, amelynek során

hatalmas légiharc fejlődött ki a város fölött.

A japán repülők egytől-egyig lelőtték a támadás elhárítására hadbaszállt husz kínai repülőgépet és eredményesen bombázták Nanking katonai berendezéseit. Nanking közelében a kínai repülőterek a bombavetés következtében elpusztultak. A légiharcban a japánok egyetlen repülőgépet sem veszítettek.

A japánok állítása szerint a kínai légihaderő a legutóbbi harcok

során teljesen megsemmisült.

Kínai körök szerint a Nanking ellen intézett légitámadás minden eddigi légihadműveletet felülmutat. A támadásban 46 japán repülőgép vett részt és állítólag négy japán repülőt lelőttek.

Tienszínből jelentik: A japánok által a peking-hankauai és tienszín-pukauai vasútvonal mentén végrehajtott bekerítő hadmozdulat nem hozta meg teljes mértékben a kívánt eredményt. A kínaiak ugyanis nagy sietséggel déli irányban visszahúzódtak. A nagy esőzések akadályozzák a hadműveleteket. A kínaiak körében lehetségesnek tartják, hogy a kínai csapatok feladják Hopeit és a határfolyó mögé vonulnak vissza.

Nanking elhagyására kérték fel a japán hatóságok az idegen diplomatákat

Sanghaiból jelentik: A japán hatóságok felkérték a Nankingban székelő idegen diplomatákat, hogy szeptember 21-én délig hagyják el Nankingot, mert a városban harcok várhatók.

Tokióból jelentik: Hongkongi távirat szerint Luther volt washingtoni német nagykövet

átutazott Hongkongon. A nagykövet útban van Japán felé. Japáni körökben nagy fontosságot tulajdonítanak a nagykövet útjának. Tokiói német körökben azonban kijelentik, hogy a látogatásnak nincs semmi politikai jelentősége.

A Békeegyesület megtartotta első értekezletét a világgazdasági együttműködés előmozdítására

Eden szerint javulóban van a világgazdasági helyzet

Newyorkból jelentik: A Békeegyesület vasárnap tartotta első értekezletét a világ gazdasági együttműködésének előmozdítására. Az értekezleten rádió közvetített beszédek hangzóttak el, amelyeket Hull külügyi államtitkár vezetett be. Hull a következő pontokban rögzítette azokat az elveket, amelyeket, mint a béke leglényegesebb feltételeit az összes népek és kormányok követésére ajánl. Ezek:

1. Nemzeti és nemzetközi türelem és önmegtartóztatás.
2. Az erőszak politikájának kerülése.
3. Tartózkodás a más nemzetek ügyeibe való beavatkozástól.
4. Békés eszközök használata a viták elintézésénél.
5. A nemzetközi szerződések és egyezmények tiszteletben tartása.
6. A nemzetközi szerződések és egyezmények módosítása közös megegyezéssel, ha a módosításra szükség van.
7. A jegyverkezések korlátozása vagy csökkentése.
8. Gazdasági együttműködés.

Ezután Eden beszédét közvetítette a rádió az értekezletnek Genfből. Eden véleménye szerint a világgazdasági helyzet javulóban van. Hangoztatta, hogy az amerikai, angol és francia hármass pénzügyi egyezmény volt az első lépés a nemzetközi együttműködésre a világgazdasági helyzet megjavítása érdekében.

Maekensie King kanadai miniszterelnök rádió közvetített beszédében a gazdasági együttműködés, a kölcsönös politikai engedelmények és a szabad megbeszélések szükségességét hangoztatta a háború elkerülése céljából.

Ezután **Hodzsza** csehszlovák miniszterelnök

beszédét közvetítették. A cseh miniszterelnök hangoztatta, hogy Csehszlovákia, amelynek béke-küldetése van Európában, a fegyelmezett demokráciának, a rendezett szabadság demokráciájának, a törvényes és erkölcsi tekintélynek a híve. A leszerelési értekezlet kudarca után — úgy mond — Csehszlovákia is meghoz

* Ha tulsok gyomorsavától okvetlen meg akar szabadulni, úgy ne mulassza el rez: svenként egy negyed, esetleg fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet éhgyomorral inni. Az orvosok a ajánlják.

minden áldozatot, hogy egyik legbiztosabb támpont legyen mindazok számára, akik a világon a békét akarják. Ezután megemlítette az Ausztriával és Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést, majd így folytatta:

— Mi azon fáradozunk, hogy elhárítsuk a politikai akadályokat. Meggyőződésünk, hogy ilyen módon előkészítjük azt a légkört, melyben sikerülni fog kölcsönös megértéssel létrehozunk azt az erőt, amelyre szilárdan támaszkodhat a béke és együttműködés gondolata Európának e kritikus területén.

Ezután **Chauteemps** francia miniszterelnök Bloisban elmondott beszédét közvetítette a rádió.

Inculetz miniszterelnök-helyettes a köztisztviselők fizetésének fölemeléséről tárgyal

Emelték a katonaság élelmezési díját is

Bucuresti. Saját tud. **Inculetz** miniszterelnök-helyettes tárgyalásokat folytatott Cancecoveval, Hasievici-el és Pop Valerrel, amely alkalommal költségvetési lehetőségeket kerestek arra, hogy a köztisztviselőknek egy áldozati adóját töröljék, vagyis fizetésüket emeljék. Aztán a belső rend fenntartására hozandó újabb intézkedéseket beszélték meg. Ugyanis az utóbbi időben szükségesnek mutatkoznak ezek az ország egyes részeiben a választási propaganda során bekövetkezett zavaró jelenségek miatt.

Bucuresti. Saját tud. A hadügyminisztérium a közkatona, napi élelmezési díját két

lejjel, a lovak napi élelmezési díját öt lejjel emelte. A hadügyminiszter a pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozásának eredményeként költségvetési lehetőségeket talált a hadsereg más szükségleteinek a fedezésére is.

A VIZIUTAK ÉS KIKÖTŐK FELETT ELLENŐRZÉST A TENGERSZETI MINISZTERIUM VETTE ÁT. **Bucuresti.** Saját tud. Szeptember 15-én a víziutak és kereskedelmi kikötők igazgatása a közlekedésügyi minisztérium hatásköréből a tengerészeti és légügyi minisztérium hatáskörébe ment át.

Tanítómesék a történelemből

Aujércsenko Arkádij humoreszkje

Az a bizonyos kö...

Demoszthenes, a kiváló görög szónok ifjúkorában dadogott; szónoki pályáját tehát azzal kezdte, amivel a legtöbb mai szónok kezd, folytatja és végzi: a gyűlésen kifütyülték és lehurrogták.

Őt azonban ez legkevésbé sem zavarta: tele rakta a száját kövel és olyan mennydörgő beszédet vágott ki macedóniai Fülöp ellen, hogy kortársai ezt a szónoklatot elnevezték filippikának. Milyen kár, hogy a jelenkor szónokai nem hasonlítanak Demosztheneshez. Az ő szájukban tudniillik kö helyett kása van; a követ markukban tartják, várva a pillanatot, amikor behajlítják az idegen kertbe.

Nagy Sándor nemeslelkűsége.

Nagy Sándor egy alkalommal seregével lakatlan sivatagban járt, ahol egy csepp vizet sem találtak. Mégis egyik szemületes vitéz felfedezett egy töcsét s annak tartalmát sisakjával kimerítve, a király elé vitte.

Nagy Sándor egy pillantást vetett a sisakba s így szólt:

— Nem volnék méltó nevemhez, ha szomszámot oltnám, mikor vitézeimet szomszóság győtri. S a sisak tartalmát kiöntötté.

Ez az eljárás természetesen nemes lélekre vall, de az igazi magyarázata az, kedves gyermekek, hogy Nagy Sándor mielőtt ivott volna, belezelt a sisakba. És mit gondoltok, mit látott benne? Valami piszkos lötytyöt, amely tele volt szappal és a tetején egy döglött patkány üszött.

Noe, gyermekek, milyen volt tehát Nagy Sándor tette?

1. Higiénikus.

2. Nemeslelkű.

3. Történelmi.

Kedves gyermekeim! Igyekezzetek a hasonló megragadó történelmi tettek közt különösen, ha nincs más választás!

Mucius Scaevola esete.

Egy Mucius Scaevola nevű római ifjú belépődött az ellenséges etruszk táborba, hogy Porsena királyt fejbeköltse. De mert rövidlátó volt, a király helyett egy közönséges katonát ölt meg. Mikor Porsena elé hurcolták, az így szólt hozzá:

— Elevenen fogsz elégni!

Erre a fogoly az áldozati tűz fölé tartotta jobbát, mondván:

— Fütyölök a fenyegetésedre! Ha kedvem tartja, onmagamat sütöm meg.

A történetről megjegyzi, hogy az ifjú hősiessége annyira bámolathatja Porsenát, hogy megkegyelmezett neki és sietve (?) békét kötött.

Gyerekek! Találkoztatok-e már életrevalóbb ifjúval, mint ez a Mucius Scaevola?

Pillanatot alatt átlátta, hogy jobb, ha egyik karja elég, mintha Porsena hóhérai teljes egészében megsűtök őt.

De ha netalán ez a trükkje nem is járt volna eredménnyel, mit kockáztatott volna? Így is, úgy is megpirítják... Ha pedig a király megkegyelmez neki, később meggyógyíthatja a karját: bekeni lenolajjal, burgonyalisztel vagy tojásfehérjével. Az is nagyon jó.

Gyerekek! Legyetek életrevalók és vigyázzatok, nehogy elégjetek vagy vízbefulladjatok!

Didó megalapítja Carthagót.

Ha egy gazember és egy hülye összetalálkozik, bizonyos, hogy mindig az ostoba lesz a vesztes.

Tyrrhus kegyetlen zsarnokának, Pygmalionnak nővére, bátyja üldözése elől menekülve, híveivel Afrika partjaira ért. Körülnézve és megismerkedve a lakosokkal, a következő ajánlatot tette nekik:

— Minden kincsemet nektek adom, ha akkora darabka földet adtok nekem, amekkorát egy bikabőrrel bekeríthetek.

A beneszülöttek megvakarták a kobakjukat és megállapították:

— Ez az asezonyság — úgy látszik — bolond. Annyi a föld, amennyi kell, — legyen boldog az a darabkával. Ettől igazán nem leszünk szegényebbek.

— Nost, mit szóltok hozzá? — türelmetlenkedt Didó.

— Rendben van! Itt a kezünk! S Didó bizonyos idő elteltével a bikabőrt keskeny szíjakra hasogatta és jókora területet körülkerített vele.

A beneszülöttek most újra megvakarták a fejüket, de már késő volt.

Ime, a példa, kedves gyermekek, ha valaha földözésben lesz részetek, ne feledjétek zsebretenni ilyen bikabőrt. Ha ez a trükk nem volna be, próbáljatok valami más csalafintaságot.

Végzetes lustaság.

Asztiág méd király egyszer dísznőorját termával evett vacsorára, ettől azt álmodta, hogy a leánya előből egy hatalmas, lombos fa női ki, amely beárnyékolta egész Ázsiát.

A mágusok habozás nélkül megmagyarázták az álmot:

— Világos, hogy megszületik Cirus.

Elképzelhető, mennyire megijedt Asztiág lendő félelmetes rokonától... Hívatta Harpagus nevű vezérét s így szólt hozzá:

— Kedves Harpagus! Leányom e percben adott életet Cirusnak. Gondod legyen rá, hogy... Különbösen reményem, nincs szükség tanítóra... Ertetted?

— Parancsolod, ó király, hogy fejbeköltintsam?

— Valami ilyesfélére gondolok én is.

Harpagus földig hajolt, de a megbízatást csupa lustaságból egy pásztorra bízta. A pásztor se túlságosan bántotta a munkakedvet s így a parancs teljesítését feleségére bízta. Az asezonny perze megszajnálta és ahelyett, hogy a király akaratát teljesítette volna, elrejtette a gyermeket.

Igy nőtt fel Cirus.

Gyerekek! Soha ne bízzatok másra azt a munkát, amelyet nektek kell elvégezni!

Oh, Solon, Solon...

Cirus perza király legyőzte Krözust, a gazdag lidiai uralkodót, aki valóságos krözus volt. Mikor Krözust Cirus elé vitték, Cirus nyája san így szólt:

— Kissé hüvös az idő. Még meg talál húlni

Európa leggazdagabb állama lehetne Románia

Kopenhágából jelentik: A dán „Politiken” legújabb száma közli a bucuresti dán követnek egy cikkét, amelyben a követ a baltán-államok jövőjével foglalkozik.

Romániával kapcsolatban a dán követ többek között azt írja, hogy: „ez az ország az, amelynek meg vannak a lehetőségei arra, hogy Európa leggazdagabb államává fejlődjen ki. Mindenesetre első szükséges ahhoz, hogy az ország népe a természeti kincseknek céltudatos kihasználását megtanulja. Ha számításhoz vesszük, hogy Románia mintegy 60 éve önállósult és ez 15 alatt több háborút is kellett átélnie, csodálkozunk kell, amit ez az állam gazdasági éren is teljesített és ahogyan legyőzte a gazdasági válságot.

A katolikus missziók működésének és kultúrhistoriai jelentőségének kiállítására készülődnek Rómában

Vatikánvárosból jelentik: A Vatikánvárosnak azon pavillonjai, amelyekben nemrég zárult be a világsikert aratott katolikus sajtókiállítás, nem sokáig maradnak üresen. A Szentatyja újabb kiállítás eszméjét vetette fel, amely nemcsak vallási, hanem kultúrhistoriai szempontból is az egész világ érdeklődésére tarthat számot. Ez a kiállítás a missziók működését és azoknak a távolkeleti országok kultúráis és művészeti viszonyait fogja feltárni, ahol a katolikus missziók működnek. És pedig nemcsak a jelenlegi viszonyokat, hanem ezen országok ősi kultúráját is, hogy szemléltethető legyen az a nagyszerű termékenyítő hatás, amit a katolicizmus előidézett. Az ősi nagykulturájú országok India, Kína és Japán művészete mellett csodálatos gazdagságban fognak megjelenni a primitív népek kezdetleges építészete, szobrászata, festészete és dekoratív művészete a keresztény eszme elterjedése előtti és utáni időszakból. Ezen a kiállításon a Kelet és Nyugat fog találkozni a kereszténység egységesítő szellemében.

fenséges foglyunk. Gyujtsatok alája máglyát, hadd melegedjék, szegény.

Amint Krózust a máglyára tették, szemét az ég felé emelve, sírni kezdett, mint valami kisgyerek:

— Oh, Solon, Solon!...

— Ma baja? — érdeklődött Cirus, aki nemigen értette a lidiai nyelvet.

— Ezeembe jutott, kedves kolléga, az a Solon nevű görög bölcs, aki előtt egyszer dicsekedtem a gazdaságommal: „Ugy-e, megérdemlem a legszerencsésebb halandó nevet? — kérdeztem tőle. „No azt éppen nem — válaszolta Solon —, halála előtt senki sem mondhatja magáról, hogy szerencsés”.

— Hát mondasz valamit — csodálkozott Cirus — és megparancsolta, hogy vegyék le a máglyáról Krózust.

Ez a történelmi jelenet arra tanít benneteket, hogy hasznosabb dolog bölcseséggel diskurálni, mint ostobákkal.

Sorsát senki el nem kerülheti.

Elt régesrégén egy Polikrates nevű zsarnok, aki szerencséjével dolgozott. Mindenki irigyelte őt.

Hogy az istenek irigységét ki ne hívja maga ellen, elhatározta, hogy önként megfosztja magát valami kedves tárgyától. Kievezett a nyílt tengerre s a hullámok közé dobta legdrágább gyűrűjét. A többi már úgy jött utána, mint a karikacsapás: a halász kifogott egy hatalmas halat s ezt a királynak ajándékozta. Polikrates megsütötte a halat s amint falatozni kezdett beölte, majd kitorste a fogát... Vajjon mi akadt a foga alá? Természetesen a gyűrű, amelyet a tengerbe dobott s amelyet az asztalára került hal nyelvére (ez a legtrikákosabb előforduló véletlen szerencse.)

Kell-e mondanunk, hogy nem sokkal ezután Polikrateset legyőzte és fogságba hurcolta a perzsa sztrapa, aki azután Polikrateset minden fenségével egyetemben felakasztatta.

Nesze neked gyűrű! Nesze neked szerencse!

Ettől fogva úgy felment a hal ára, hogy manapság egy kiló kecskéért 8—10 rubelt is elkernek.

A legszomorúbb a dologban az, hogy manapság a halak teljesen leszoktak a gyűrűvel való táplálkozásról!

A legfontosabb a megelőzés!

Fogainak kihullását is megelőzheti, ha naponként apolja őket Odol fogpéppel.

Az Odol fogpép eltávolítja a csunya lerakódásokat a fogakról, anélkül hogy megtámadná a fog zománcát, mert az Odol fogpép puhább mint a zománc. Ezen kívül az Odol fogpép kellemes, üdítő ízű. Az Odol fogpép éppen forró nyáron különösen üdít és élénkít.

Használjon Odol fogpépet naponként többször, ahányszor csak teheti fogainak ápolása céljából.

Junian csak annyit akar a kisebbségektől, hogy jó állampolgárok legyenek

A radikális parasztpárt vezére vasárnapi beszédében támadta Vaida politikáját

Bucuresti. Saját tud. A radikális parasztpárt Chisinauban tartott vasárnap gyűlést és azon Dobrescu és Junian mondtak nagyobb beszédeket. Dobrescu élesen bírálta a cuzisták és a vaidisták programját. Vaidának — mondotta többek között — van egy nagyszerű tulajdonsága, hogy szellemes ember és humora van. Ennek a humornak a bélyegét viseli magán a programja is.

Junian ismét hosszasan foglalkozott a kisebbségi kérdéssel. Én — mondotta — vér szerinti román vagyok és kibirok akármilyen véranalizist, amit Vaida javasol, még talán jobban kibirok ezeket a vérpróbákat, mint az ő munkatársai. Én is boldog lennék, ha csak románok lennének ebben az országban, de ha jó Isten azt akarta, hogy legyen ötmillió másnyelvű és máshitű lakos is, arról mi nem tehetünk. Mi csak azt kívánhatjuk tőlük, hogy jó állampolgárok legyenek. Akik nem teljesítik

állampolgári kötelességüket, azokkal szemben teljes szigorral kell eljárunk. A többiek azonban megértésünket érdemlik meg.

Nem történik változás a magyar kormányban

Budapestről jelentik: A Reggeli Ujság jele: Politikai körökben az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el, hogy a Darányi-kormányban bizonyos változások várhatók. Sokféle találgatás jelent meg, aszerint, hogy az egyes köröknek mi volt a titkos kívánsága. Beszéltek Lázár, Hóman és Széll miniszterek távozásáról. Jól értesült körökben a leghatározottabban cáfolják e híreket és hangoztatják, hogy azoknak semmi alapjuk nincs és a Darányi-kormányban rövid időn belül semmi változás nem történik.

Milyen a szovjet nagykövetség — álarc nélkül?

Egy szigorúan bizalmas aktacsomó titkai

Riga, szeptember hó.
Néhány nappal ezelőtt Korostoleff elvtárs, a szovjet világkémhálózatának legfőbb főnöke, vastag borítékot zárt el a falba süllyesztett páncélszekrényében. Ez a páncélszekrény a Kremlben van. Ugyanazon a napon, mikor a nevezetes borítékot elzárták, szökött meg Korostoleff egyik „jobbkeze”, akit idejében értesítettek arról, hogy szintén rajta van Sztalin halál-listáján. Igaz, hogy maga Korostoleff is rajta volt, de az egész világot behálózó kémszervezet főnökét, aki a szovjet „alvilági internacionáléját” igazgatja, Sztalin mégsem merete kivégeztetni. A „jobbkez” átszökött a határon és elvitte magával annak a titkát is: mit rejt a Kreml legféltettebben őrzött páncélszekrényé-

nek legjobban őrzött titkos aktája?

Előbb azonban lássuk: ki ez a Korostoleff? Korostoleff irányítja a külföldi szovjet-kémkedést, egyben a nagyvezérkar kémkedési osztályát is: a „Razvedouprát”. Legfontosabb és bennünket leginkább érdeklő munkatársa Medvedieff, az „idegen kémkedés” főszervezője. Ő alája tartozik a „különleges osztály”, az Ossobyi Otdiel. Ez irányítja a külföldön működő szovjetkövetségek kémkedő munkáját! Szorosan együtt működik másik két ügyosztállyal. Az egyik, a 3. számú, útlevelek hamisításával foglalkozik. A másik — a No. 4! — olyan külföldi kémek kivégzését irányítja, akiket azért kell eltenni láb alól, mert már jól ismerik őket az egyes államokban.

Egyetlen szó és — halál!

A Korostoleff borítékára kirúlról ezt írták rá:

„Mielőtt megtudnád, hogy mit tartalmaz ez az iratcsomó, jusson eszedbe: minden legkisebb elszólás azonnali halál!”

Maga az iratcsomó, amelynek a borítékán ilyen vészjósló figyelmeztetés olvasható, tartalmazza a szovjet összes diplomáciai képviselőinek titkos tagozódását. Minden nagykövetség és követség csak látszatra az „attasé”-k, a „kereskedelmi megbízottak”, a „követségi tanácsosok” csak kifelé viselik ezeket a címeket.

A valóságban egészen más a munkájuk, más a megbízásuk és más a címük is. Ha egy kifogástalan frakkba öltözött szovjet-attasé táncol az angol külügyminiszter bálján egy hercegnővel, az a hercegnő aligha sejtí, hogy tulajdonképpen a cseka egyik alkalmazottja fogja át a derekát. Egy közönséges GPU-gyilkos, akinek az a hivatása — például! —, hogy a szovjetnagykövetet megfigyelje és szükség esetén „eltegye láb alól...”

A „követség” — belülről!

Mert valójában — ez olvasható a Korostoleff „elvtárs” titkos borítékában — a nagykövetségek és követségek három osztálya a következők:

1. Cseka (politikai rendőrség).
2. Razvedoupra (katonai kémkedés).
3. Ikkí (a III. Internationale külön rendőrsége).

A követségi cseka-csoport munkaköre a legérdekesebb:

- a) Nyilvántartja név szerint az ellenforradalmárokat összes családi és személyi adataikkal.
- b) Merényleteket szervez olyan külföldön élő személyek ellen, akiket a moszkvai központ megjelöl.
- c) Házkutatásokat végez, még erőszakkal is, az idegen állam rendőrségének kijátszásá-

Hitszónokok, hitoktatók számára időszerű életből vett elbeszélések gyűjteménye:

Oberhammer:

Példák az életből

című könyve.

Ara 190 lei és 15 lei portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

val, ha azt a Cseka központja Moszkvából elrendelte.

d) Támogatja azokat a szovjetelőkelőségeket, akik az illető követség diplomáciai területére érkeznek, akár hivatalosan, akár „rang-rejtve”.

A Cseka tisztviselői számára a következők az előírások:

Fő az előkelő modor...

1. Az illető ország legelőkelőbb divatja szerint kell öltözködniük.

2. Udvariasságnak, simülékonyknak, előkelő modorúnak kell lenni. A finom előzékenység különösen elő van írva az illető ország rendőrközvegeivel szemben. Még akkor is, ha azok a titkos cseka-alkalmazottnál házkutatást tartanak.

3. Semmiféle iratot vagy tárgyat nem szabad magukkal hordani, amely elfogatásuk esetén kompromittálná az ügyet.

4. Ha elfogják őket, meg kell őrizniök nyugalmukat. Tagadni kell minden áron, még a legvilágosabb bizonyítékokkal szemben is.

5. Működésükről soha nem szabad beszélniök. Még elvtársaknak sem!

6. Ha bíróság elé kapnak idézést, gondosan készülni kell a tárgyalásra, de beszélni minél kevesebbet szabad.

7. Ha letartóztatják őket és fegyvert vagy robbanóanyagot találnak náluk, azt kell mondani, hogy most találták az utcán és be akarták szolgáltatni a rendőrségnek.

8. Bíróság előtt csak ügyvéd jelenlétében szólhatnak. Olyan ügyvédet kell választani, aki tagja a kommunista pártnak, vagy kommunista érzelmű.

9. Fogásában senkivel sem szabad beszélgetni. Mindenki kém lehet!

10. A főtárgyaláson teljes erélyt és „proletár öntudatot” kell tanúsítani.

„Ha csak a legcsekélyebb mértékben is...”

Ebben az iratcsomóban olvasható a következő pirosbetűs rész is:

„Azok a kommunista hivatalnokok, illetve ügynökök, akik ennek az előírásnak bármely pontja ellen csak a legcsekélyebb mértékben vétnek, ellenforradalmárok. Rájuk halálbüntetés vár, még akkor is, ha idegen állam védelme alá menekülnek”.

A Kreml kémközpontjának utasításából elég csupán ennyit elolvassunk és máris látjuk, hogy Moszkva az egész világot aláaknázza és a diplomáciai összeköttetés mosolygó álarca alatt idegen államok területén nemcsak kémkedni merészel idegen állampolgárok ellen, ha házkutatásokat tart, halálos ítéleteket hajlt végre; a legszemérmelenebb módon bitorolja idegen államok feiséjogait.

Penaranda hercegnő kalandos szökése vörös Spanyolországból

Londonból jelentik: Sikeres szökést hajtott végre a köztársasági Spanyolországból Penaranda hercegnő, a spanyol főnemesség ünnepezt szépsége. Viszontagságos út után most Gibraltárba érkezett nem is koldusszegényen, hanem egész családi ékszerkincsével együtt, amelynek értékét kerek egymillió pengőre becsülik. Amikor Valenciában felszállt a Gibraltárba induló angol hajóra, testi motozásnak vetették alá, a kincset azonban nem találták meg sem nála, sem fiacskájánál. A drága ékszerek egy ütött-kopott kis keziláskában egy másik utasnál voltak, a hercegi család egyik régi jóbarátjánál, aki aztán a táskát átadta a hercegnőnek. Penaranda hercegnő nyolc hónapot töltött a madridi chilei követségen, mint menekült. Férje gyűgölytételben feküdt, amikor kitört a polgárháború. Egy éjszaka letartóztatták és elvitték, azóta senki sem tud felvilágosítani adni róla. A hercegi család pompás madridi palotáját a köztársasági kormány elkobozta.

„Könnyebb élni a vadak között, — mint a civilizált emberekkel”

Érdekes robinzonokra bukkani egy amerikai pilóta

Sanfranciskói híradás szerint Earhart Amáliát, a vakmerő óceánrepülőnőt, aki társával együtt eltűnt a Csendes óceán átrepülése közben, még mindig nem sikerült fellelni, helyette azonban ismeretlen Robinzonokat találtak.

A felfedező Lambrecht amerikai repülőhadnagy, aki az Egyenlítőnél 200 mérföldnyire fekvő Phoenix-szigetek környékén kutatott az eltűnt repülő után és gépével ki is kötött a hajózási útvonalaktól nagy távolságra, a Csendes óceán kelős közepén fekvő Hull-szigeten, mert azt hitte, hogy ott megtalálja Earhart Amáliát és kísérőjét. Alig néhány száz méterre jutott gyalogszerrel a kis sziget partjától, amikor bennszülőttekkel találta magát szembe, akik lándzsáikkal és buzogányokkal vadul megfenyegették. A pilótának fölött, hogy támadói közül négynek sokkal világosabb színű a bőre, mint a többinek és angolul megszólította őket. Szavaira ugyancsak angol nyelven érkezett válasz, majd a négy „bennszülőtt” rávette társait, hogy ne támadják meg a betolakodót. A felbátorodott amerikai pilóta kérdésekkel ostromolta megmentőit és tudni szerette volna: kicsodák, milyen az állampolgárságuk és hogy kerültek a szigetre. Erre azonban a kérdettek makacs hallgatásba burkolódtak. Lambrecht felajánlotta nekik, hogy magával viszi őket repülőgépen. Ekkor megszólalt a négy Robinzon, de ridegen csak annyit mondott, hogy ott akar maradni, mert „a vadakkal könnyebb az élet, mint a civilizált emberekkel”.

Ott is maradtak és a bánkódás legcsekélyebb jele sem mutatkozott rajtuk, amikor az amerikai repülő gépe nélkülük emelkedett a magasha s talán évtizedekre elmulasztották az alkalmat arra, hogy visszajuthassanak a civilizációba.

MIHELICS VID és Aradi Zsolt, Beller I., Ijjas A., Kühr F., Possonyi L., Szalay J., Szántay Szémán

MODERN KATOLIKUS FEJEK

248 oldal. Janovits István modern címlapjával. Füzve 185 lei és portó.

Az utolsó század legnagyobb elméinek rajzával bizonyítják ebben a könyvben a kiváló szerzők, hogy az Egyház örök igazságait a legmodernebb szellemek is szomjazák és lelkesedve szolgálják.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Rendezte a Szentszék a csehszlovák egyházmegyék határkérdéseit

A kassai, rozsnói, szepesi, besztercei, nyitrai, munkácsi és eperjesi püspökségek közvetlenül a Szentszék joghatósága alá kerülnek. — Román-csehszlovák vonatkozásban is intézkedik a delimitációs bulla

Vatikánváros, szeptember hó.

Mint ismeretes, a Szentszék a csehszlovák köztársasággal még 1928 február 2-án úgynevezett „*Modus vivendi*”-t, vagyis részleges konkordátumot kötött, amelynek első pontja kilátásba helyezi a Csehszlovákia területén fekvő egyházmegyék határainak újabb rendezését. Mivel a csehszlovák köztársaság felállítása évszázados, sőt egyik-másik helyen csaknem ezrezredes egyházi kötelékek és jogviszonyok megszüntetését, illetőleg megváltoztatását is jelentette, a dolog természete szerint az egyházmegyék határok új körvonalai sok tapintatot körültekintést és bölcseséget igényelt a Vatikán részéről, ugyanis nemcsak Csehszlovákia szempontjaival, hanem az érdekelt szomszédos államok érzékenységével is számolnia kellett.

Teljes kilenc évi tárgyalás és körültekintő munka után végre a napokban megjelent a Szentszéknek úgynevezett delimitációs-bullája, amely a csehszlovák egyházmegyék és egyháztartományok határ és jogviszony kérdéseit újból rendezti, számotvetve egyrészt Csehszlovákia politikai határaival, de másrészt figyelembe véve a szomszédos országok szempontjait is.

A párizskörnyéki békeszerződések értelmében Csehszlovákiához került a *bécsi és st.-pölteni* egyházmegyék egyrészre, úgyhogy e két egyházmegye püspökének, illetőleg érsekének joghatósága kiterjedt Csehszlovák területre is. A szeptember első napjaiban kelt delimitációs pápai bulla most a bécsi és st.-pölteni egyházmegyéknek csehszlovák területre eső részét leszakítja e két egyházmegye testéről és ábrünni, illetőleg budweissi egyházmegyékhez csatolja azokat.

Magyar-cseh vonatkozásban a pápai bulla mindenekelőtt arra vonatkozólag intézkedik, hogy az esztergomi egyházmegyének csehszlovák területre eső részét külön apostoli kormányzósággá (nem egyházmegyévé) emeli, egyelőre Nagyszombat székhellyel. Az így alakult apostoli kormányzóságot a pápai bulla közvetlenül a Szentszék fönnszékhatósága alá rendeli. A kassai és rozsnói püspökségeknek Magyarországra eső részét viszont a pápai bulla leszakítja a csehszlovák területen maradt kassai és rozsnói egyházmegyékről és külön magyar apostoli kormányzóságokká emeli őket, ugyanúgy, csak közvetlenül a Szentszék fönnszékhatósága alá.

A volt felvidéki egyházmegyék fölött mindaddig egyházi szempontból az esztergomi, illetőleg az egri érseknek gyakoroltak metropolitai fönnszékhatóságot. Nevezetesen az egri érseknek suffragán püspökségei voltak a *kassai, rozsnói és szepesi* püspökségek, az esztergomi érsek alá tartoztak a *besztercebányai, nyitrai, munkácsi* (Ungvár székhellyel) és *eperjesi* püspökségek. A pápai delimitációs-bulla értelmében most úgy az esztergomi, mint az egri érsek metropolitai fönnszékhatósága megszűnik előbb felsorolt püspökségekkel szemben, azonban e püspökségek nem rendeltetnek egyik csehszlovákiai érsekség alá sem, hanem közvetlenül a Szentszék joghatósága alá kerülnek.

Román-csehszlovák vonatkozásban a delimitációs bulla úgy intézkedik, hogy a *satmari* egyházmegyének csehszlovák területre eső része elszakítatik a satmari egyházmegyétől és Ungvár székhellyel szintén külön apostoli kormányzósággá lesz, közvetlenül a Szentszék fönnszékhatósága alá rendelve.

A Csehszlovákia területén fekvő különböző keleti szertartású plébániákat a pápai

bullá mind a munkácsi püspökség fönnszékhatósága alá helyezi.

Új érseki székhelyeket a delimitációs-bulla nem állít fel, de kilátásba helyezi két új érsekség felállítását: egyet a latin szertartású, egy másikat a keleti szertartású egyházmegyék számára. Az előbbieket székhelye minden valószínűség szerint Pozsony, az utóbbit Munkács lesz.

Német-cseh vonatkozásban a határkérdéseket a delimitációs-bulla egyelőre nem rendezte, ugyanis a német birodalmi kormánnyal 1933-ban kötött konkordátum értelmében ilyen természetű új határ-rendezéseket a Szentszék csak a német kormánnyal egyetértve fogantatja, a német kormánnyal pedig e kérdésekre vonatkozóan a Szentszék még nem állapodott meg.

Teljes eredményt várnak Prágában a Magyarország és Csehszlovákia közt megkezdett tárgyalásoktól

„Itt az ideje, hogy keressék a közeledés és megértés útját Budapest felé”

Budapestről jelentik: A „Reggeli Ujság” írja Prágából: Az utóbbi hetek során Prágában megállapíthatóan az a gondolat alakult ki, hogy

itt az ideje, hogy keressék a közeledés és megértés útját Budapest felé.

Politikai körök úgy tudják, hogy ennek az iránynak gyakorlati megvalósítása érdekében az elmúlt héten döntő lépéseket tettek és ezek folytatását megszakította Massaryk váratlan megbeugrása és halála. A kormány bizalmas megbeszélések után előkészítette a tárgyalások megkezdéséhez szükséges anyagot. Nagy szerepet játszik e hírek hátterében az, hogy

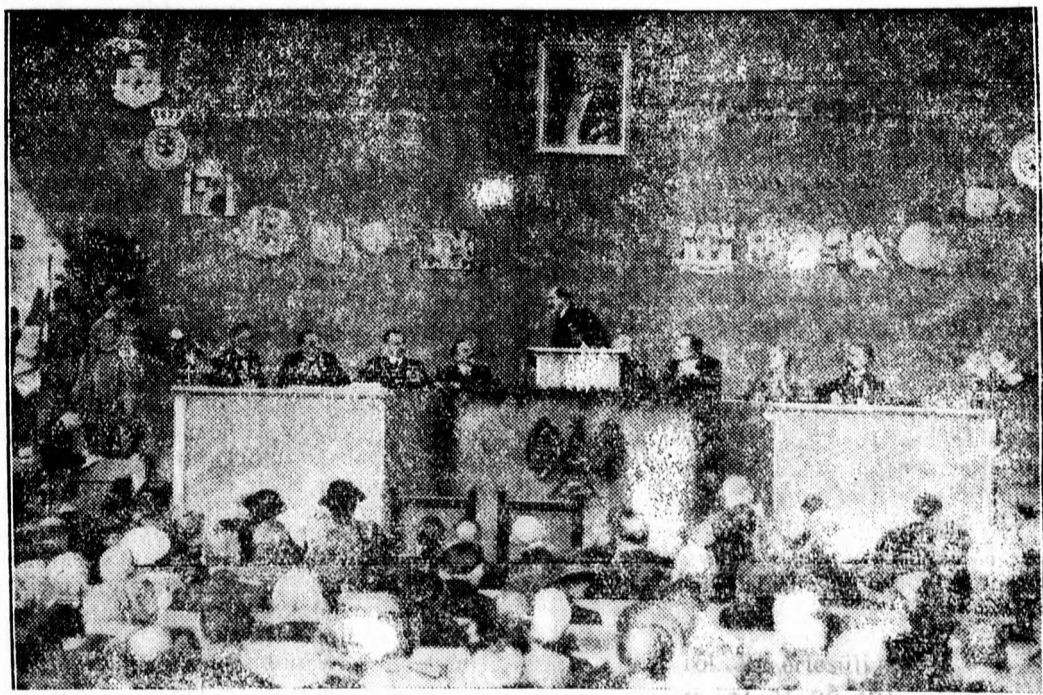
Hodza több ízben hangoztatta a Magyarországgal folvéendő tárgyalásokra és

a várható magyar kívánságok teljesítésére vonatkozó készségét.

Vasárnap beavatott forrásból azt a hír terjedt el Prágában, hogy még e hét folyamán megkezdődnek a tárgyalások, egyelőre gazdaságpolitikai kérdésekben, Csehszlovákia és Magyarország között. A nagyjelentőségű találkozással kapcsolatban különböző, a két ország közeledését szolgáló lépésekről beszélnek Prágában és hangoztatják, hogy

a középeurópai béke érdekében teljes eredményt várnak a tárgyalások során.

Csehszlovákia nagy engedményekkel segíti elő a dunavölgyi békét és a megértést szolgáló megállapodást.

A nemzetközi alkohol-ellenes nagygyűlés tanácskozási.

Varsóban ünnepélyes külsőségek között nyitották meg az alkoholellenes nagygyűlést. A megnyitó ünnepélyen résztvett Koscalkowski társadalomügyi miniszter és a lengyel kormány több tagja. Képünk a megnyitó ünnepélyről készült. A falon láthatók a résztvevő államok címerei.

Ripacsok — őszinte megvilágításban

Most, amikor már valóban legfőbb ideje annak, hogy számbavegyük erőnket, amelyek kisebbségi életünkben, valóban értékeknek számítanak és ható tényezők — politikai és gazdasági szempontok mellett — kulturális tekintetben is sokfajta hazugsággal le kell számolnunk végre.

Komoly népművelési problémáink, magassabb igényű irodalmi és tudományos életünk számbavétele és megszervezése mellett, kétségtelenül színjátszásunk kérdése az, amit talán legkevésbé méltattunk figyelemre, mert egyrészt nem számoltunk kellőképpen a színház ismét öröndetesen fellendülésnek indult, tömegszórakoztató, tömegeket megmozgató varázsával, másrészt mert a nálunk bevezetett koncessziós rendszer mellett — amikor egészen különös szempontok figyelembevételével boldognak-boldogtalannak színházi koncessziót adnak — rendkívüli nehézségekbe ütközne a színházak tervszerű, komoly megszervezése. Mindezeknek a körülményeknek aztán meg is van a maga beteges hatása: a probléma egyre jobban elmérgesedik, egyre több visszaélésre ad alkalmat. A „magyar kultúra” cégére alatt feleltelen elemek, lelkiismeretlen egyének visszaélnek a magyar közönség jóhiszeműségével s hitelrontó üzemeikkel agyonkompromittálják, végeredményben pedig válságba sodorják majd a magyar színjátszást.

Egyetlen színházunk komoly feladatokat vállaló és valóban kultúrtenyésztő jelentő, felelősségteljes munkája mellett, — amely a fejlettebb színházi kultúrájú városaink igényeit igyekszik kielégíteni s amelynek a munkáját érheti ugyan jóindulatu kritika, de nem érdemel kicsinyes gáncoskodást — vadul burjánzik az ugynevezett „kis szintársulatok” feleltelen, kalandos vállalkozása, amelyek rendszerint meglepetésszerűen és hivatalosan toppannak be hozzánk.

Ezek a minden komolyabb művészi, vagy erkölcsi alapot nélkülöző „szintársulatok” már nem elégszenek meg bizonyos vidéki kerettel sem — ahol különben szintén nem teljesítenének „kulturterjesztő” feladatot — de egyre vakmerőbb és szemérmertlenebb vállalkozással feleltelenségükben már olyan városok színházaihoz beportyáznak, ahol a hajdan való időkben valóban fejlett színházi kultúra volt és Thalia templomának szent áhitatában beszéltek a magyar nyelvet a magyar aktorok.

Ezek a „szintársulatok” lelkiismeretlenül és feleltelenségűen, művészi, vagy erkölcsi jogcím nélkül, minden komolyabb szervezkedést megelőzve, akkor is kiállanak, mert — hála „liberális” színházi rendszerünknek — akkor is kiállhatnak a rivaldára, ha annak a városnak a színházlátogató közönsége történetesen komoly értékeket és művészi törekvést ígérő, más szintársulat programjának a bevétele várja. Függetlenül aztán attól a romboló hatástól, amit ez a minden művészet, sőt művészi ambíció híján való erkölcsileg is alantas és rendszerint „csak felnőtteknek” meghirdetett orcsatlan ripacszkodás jelent, a tájékozatlanabb közönséget könnyen megtevesztik, majd kiábrándítják a színházból, vagy lerontják a közönséget és lejáratják a hitelt minden komolyabb művészi törekvésnek. Feleltelen és szabad csatangolásaik kártékony és romboló hatása éppen ezért rendkívül veszedelmes.

És itt elérteünk végre addig a pontig, hogy le kell számolnunk minden lírai és szentimentális hazugsággal.

Mondjuk ki nyíltan és őszintén az igazságot: itt nem „magyar kulturáról” és „magyar színjátszásról” van szó, hanem durva és szemérmertlen visszaélésről, amely a magyar kultúra cégére alatt történik; itt nem állástalan és éhező magyar színészekről van szó, hanem utolsó ripacsokról, olyan hölgyekről például, akik minden hivatottság nélkül otthagyták a

mosogatótálat és a parkettvikszolást, mert a „színművészetet” még mindig könnyebb és kellemesebb mesterségnek tartják s olyan „színművészekről”, akik magyarul ugyan nem tudnak elmondani tisztán és értelmesen egyetlen mondatot sem, de nemrégiben még a divatáru üzlet pultja előtt hajbókoltak elegáns nyakkendőikkel és legfeljebb arról voltak nevezetesek, hogy első hallásra el tudták tütyülni a legujabb slágert.

És — tisztelet a kivételnek, — közülük kerülnek ki a „direktorok” is, akik művészi, vagy erkölcsi garanciáról nem is beszélve, kalandos vállalkozásukkal, amely minden valószínű számítás és anyagi alapot nélkülöz, közönséges prostitúcióba kényszerítik társulatuk hölgytagjait.

Nem szolgál mentségükre az sem, hogy erkölcsi fedezetképpen, elvétele jobb sorsra érdemes, állástalan színészeket és kiérdemesült

színésznőket is felléptetnek.

Legutóbb éppen nálunk, ebben a városban grasszálnak, amely Szigligeti Edét mondhatja szülőföldének, s amelynek színházában E. Kovács Gyulák, Megyeri Dezsők, Pusztay Bélák, Ráthonyi Akosok, Szerémi Zoltánok, Hegedüs Gyulák, Ivánfi Jenők, Maróthy Margitok, László, Krasznainék, Dely Emmák, Hunyadi Marigotok sirtak, kacagtak és daloltak magyarul.

Itt mutatta be legutóbb is az egyik „kis együttes a „Bikapanzió”-hoz címzett bornírt és förtelmes ostobaságot, a magyar színházi kultúra magasabb dicsőségére...

Elérkezett végre az ideje, hogy az adott körülmények között, — amikor egyéb eszközre gondolni sem lehet, — a magyar sajtó teljesítse lelkiismeretesen a kötelességét és nyílt őszinteséggel világosítsa fel azt a közönséget, amely még megengedheti magának a színházbajlás nemes fényűzését, nehogy kedvét szegjék és kiábrándítsák a színházból az efféle produkciók. Meg kell mondanunk végre az igazságot és le kell leplezni ezeket a hitelrontókat, akik minden egyéb szemponttól függetlenül, lejáratják, agyonkompromittálják s így végzetesen veszélyeztetik színjátszásunk ügyét.

Béltékny László

Községeket rombolnak a visszavonuló asturiai bányászok

A nemzetiek kiverték állásaikból Oviedónál a vöröseket

Salamanca-ból jelentik: A spanyol nemzetiek főhadiszállása az asturiai hadszíntérről újabb sikereket jelent. Eszerint a nemzetiek elfoglalták a vörösek Oviedótól délre, Los Catalanes mellett fekvő állásait. Az asturiai bányászok visszafelé vonulva minden utjukba eső községet elpusztítanak. Santa Luciában három nagyobb

szénbányát vízzel árasztottak el.

San-Sebastianból jelentik: Spührer meghatalmazott miniszter, az új salamancai német nagykövet Németországból jövet San-Sebastianba érkezett. A nemzeti spanyol hatóságok a német követet ünnepélyes fogadtatásban részesítették.

„Vidám” ország

Ez a kifejezés Stalintól magától származik. Ő mondotta egy alkalommal, hogy a szovjet-élet könnyebb és vidámabb lett. Hogy ez a vidámság a valóságban hogy fest, mutatják az alábbi szemelvények:

A nemrégiben tért vissza Moszkvából egy lengyel utazó. Beszámolójában teljesen vigasztalan képet rajzol a szovjetfővárosról, amely piszkosabb, mint a legnyomoroságosabb galíciai falu. Különösen feltűnnek az utazónak a lesoványodott, sápadt arcok és a szánalmas ruházatok. A munkabérek sehol nem állnak arányban az állami üzletek áraival s egész nyugodtan elmondhatni, hogy a szovjetállam, amely az egyetlen munkaadó egész Oroszországban, a világ legnagyobb kizsákmányolója. Egy használt ruha Moszkvában jóval többbe kerül, mint amennyit egy munkás három hónap alatt keres. Az élelmiszerek pedig kétszeresen, bizonyos cikkeket illetően pedig hatszorosan drágábbak, mint Nyugat-Európában. Ha meggondoljuk, hogy egy jólfizetett munkás sem tudja háromhavi fizetésével sem a legolcsóbb ruhát kifizetni, könnyen elképzelhető, milyen lehet a ruházata a parasztságnak, amelynek még feleannyi jövedelme sincs. Mindenesetre érthető azonban, hogy a moszkvai utcák kiéhezett, lerongyolódott emberekkel vannak tele, akik szétaposított cipőkben szaladgálnak ide-oda.

Feltűnt az utazónak, hogy az emberek állandóan egymástól kérdezősködnek az idő állása után. Az óra ugyanis a legnagyobb ritkaságok közé tartozik a szovjetparadicsomban. Jellemző azután az a tapasztalat is, hogy bár a nemzeti vagyonból megszá-

lálhatatlan milliárdokat öltek bele az ipari termelésbe, mégis krónikus az egész szovjetbirodalomban az áruhiány. A Moszkvában megjelenő Izvesztija azzal kapcsolatban, hogy a könnyűipar nem produkálta az előirányzott mennyiséget, aminek következtében 1937 első öt hónapjában 250 millió méter szövetárval kevesebbet állítottak elő, a legnagyobb megdöbbenésének ad kifejezést. Ugyancsak a lap írja, hogy még 25 millió pár harisnya és 2,6 millió cipő is hiányzik az előirányzatnál. A szovjetmunkás azonban vigasztalódhatik azzal, hogy ezekhez a ritka kincsekhez ő a éhbéréből ugysem tud hozzájutni.

A teljes össze-visszaság persze nemcsak a gazdasági életben, hanem egyéb területeken is általános a szovjetben. Még maguk a lapok is tele vannak állandóan a panaszokkal a városok lehetetlen közlekedési viszonyai miatt. A leningrádi Krasznaja Gazetta írja például a városi autóbuszokról, hogy állandóan penetráns benzinbűz van bennük, rossz a világítás, az ablakokat nem lehet kinyitni, a kocsik belsejében elviselhetetlen a piszok s egyáltalában nélkülözik a kényelemnek a legminimálisabb követelményeit is. A refrén persze mindig az, hogy a szabotáló trockisták, titkos fasiszták az okai mindennek. Ezt a fogást már évek óta használja az oroszországi hazugság-propaganda. Egyébként maga a moszkvai Pravda írja, hogy a szovjet főváros mentőinek mindössze mondó és ird hét mentőkocsi áll rendelkezésükre, annak ellenére, hogy Moszkvának 3 millió lakosa van és átlag naponta 350 esetben hívják a mentőket segítségül.

Nem csoda ilyen körülmények között!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.

Magyarországon: Egész évre 90 F., fél évre 45 F., negyedévre 15 F.
Egyes országok ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnapon 24 fillér.

Vostatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felolvaszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Csújszerkesztő: **dr. Sulyok István**

Csúj, Platu Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk szél, sokfelé záporosó, esetleg zivatar, a meleg lassan, de fokozatosan csökken.

MIHÁLY NAGYVAJDA BRASOVBAN.

Saját tud. Mihály trónörökös szombaton délután Brasovban volt, ahol kisebb-nagyobb beviszárásokat eszközölt. A trónörökös, aki gépkocsin érkezett a bráni kastélyba, a lakosság meleg ünneplésben részesítette.

IMPOZANS MÉRETŰ LESZ A SATMAR-ORADEAI EGYZHÁZMEGYÉK MÁRIARADNAI ZARANDOKLATA. Oradea. Saját tud. Ismételt hírt adtunk már arról a nagyszabású zarandoklatról, amely szeptember utolsó napjaiban indul a máriaradnai kegyhelyre. A zarandoklat iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a rendezőség külön vonatok indítását kérelmezte Bucurestiből, amit a C. F. R. vezérigazgatósága engedélyezett is. Nem kevesebb, mint 4 külön vonat fogja tehát a mintegy 6000 főnyi zarandoklat Máriaradnára szállítani. A rendezőség a C. F. R. vezetőségétől már a különvonatok pontos indulási idejét is megkapta, amit egész terjedelmében lapunk holnapi számában fogunk közölni.

GERLÓCZY ENDRE KORMÁNYFŐTANÁCSOS LEÁNYÁNAK TRAGÉDIÁJA. Budapestről jelentik: Gerlóczy Endre dr. kormányfőtanácsosának az Ügyvédi Kamara alelnökének leánya, Lili, cukor-utcai garzonlakásában nagymennyiségű méreggel megmérgezte magát. A Payor-sznanatóriumba szállították, de nem sikerült megmenteni. Rövid szenvedés után meghalt. Tettét búskomorság miatt követte el.

Ferencrendi ujmisések. Brasov. Saját tud. Lélekemelő eseménynek volt a színhelye vasárnap délelőtt a brasovi plébánia templom. Ez alkalommal szentelt pappá Vorbuchner Adolf püspök Trieber József alba-illiai és Szabó Ottokár ferencrendi teológusokat. Az eseményszámába menő szertartást a hívők tömege nézte végig.

LELEPLEZTÉK A BUDAPESTI HŐSÖK TEMETŐJÉBEN NYUGVÓ NÉMET KATONÁK SIREMLEKÉT. Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt leplezték le a megható ünnepségek keretében a világháborúban elesett és a hősök temetőjében nyugvó német katonák síremlékét. Az ünnepségen a miniszterelnök részéről *Bárcziházi Bárczy István* államtitkár, a főváros képviselőjében *Szendy Károly* polgármester jelent meg. Résztvett továbbá az emlékmű leleplezésén *Sónyi Hugó*, a honvédség főparancsnoka és sok más magasrangú katonatiszt. A német követtség teljes számmal kivonult. A kormányzó képviselőjében *Röder Vilmos* honvédelmi miniszter jelent meg az ünnepségen. *Szendy* polgármester német és magyar nyelven mondott beszédet, majd *Otto von Ermansdorf*, budapesti német követ mondott köszönetet Budapest székesfővárosnak, mely az emlékmű felállításával újabb tanujelét adta a magyar-német barátságának. Az első koszorút az emlékműre *Röder* honvédelmi miniszter tette a kormányzó nevében.

Elgyulladt egy vitriolt szállító vagon a brasovi állomáson. Saját tud. Az itteni központi állomás rendezőpályaudvarán tegnap délelőtt, eddig ismeretlen okból kigyulladt egy vitriolt szállító vagon. A nagyerejű tüzet csak több órai megfeszített munka után sikerült eloltani. Az anyagi kár igen nagy. A feltevések szerint a vagon vitriolt bűnös kezek gyújtották fel.

ORTODOX ESPERESSÉGI SZÉKHELYLYE TETTKÉ A SZÉKELY ANYAVÁROST. *Odorheiu. Saját tud. Pár éve, hogy a székely anyavárosban az ortodox egyházközösség megalkult. Most ezt az egyházközösséget esperességi székhellyé tették és az eddigi lelkészt, Sebastian Rusánt kerületi esperessé nevezték ki. Ezt az eseményt az ortodox hívek nagy ünnepséggel ülték meg.*

A liberálispart elnöke Ciucban töltött egy napot. *Mercurea-Ciuc. Saját tud. Nistor munkügyi miniszternek nyaralója van Mures Izvor üdülőhelyen. A miniszter itt is töltött néhány napot. Brătianu Dinu, a liberálispart elnöke, Bucovina felé utaztában vendége volt Nistor miniszternek egy napig. A kormányparti elnököt dr. Otetea Valer megvefőnök fogadta. Együtt hajtottak Mures Izvor nyaralóhelyre, ahol Nistor miniszter vendégei voltak. Délután az előkelő vendégek a Gyilkostóhoz mentek gépkocsikkal. Gheorgheni-ben Kuligovszky Ioan alpolgármester üdvözölte. A pártelnök elragadtatásának adott kifejezést a gyönyörű székely vidékek láttára. Azonban saját kijelentése szerint is az utak igen sok kívánivalót hagynak maguk után.*

MEGHALT DR. SCHÖBER EMIL ARANYDIPLOMA TANÁR. *Satumare. Saját tud. Pótolhatatlan veszteség érte Satumare kisebbségi magyar társadalmát: Nyiregyházán hosszabb betegség után meghalt dr. Schöber Emil nyugalmazott természetrajztanár, a satumarei Kölcsey Kör elnöke. Dr. Schöber Emil negyven évig tanította az ifjúságot Isten legszebb temploma: a természet csodáira és titkaira. Mint hídhő katolikus, a legkisebb és legegyszerűbb virágban is a Teremtő csodálatos alkotását látta s ez előadásain mindig meglátszott. Az uralomváltozás után nyugalmába vonult, de nem pihent. Résztvett a Kölcsey Kör feltámasztásában és a tudományos szakosztály vezetését, később az egyesület elnöki tisztét vállalta magára. Működése alatt a Kölcsey Kör életében új fejezet kezdődött, valóságos tudományos központtá fejlesztette az egyesületet. Két évvel ezelőtt a legsúlyosabb betegség: gyomorrák hatalmasodott el rajta. Debrecenbe szállították, ahol operációnak vetették alá. Felépítése után Nyiregyházán lakó leányához ment. Mult héten még levelet írt a Kölcsey Kör vezetőségének, amelyben jelzi, hogy rövidesen hazajön és megkezdi a téli ismeretterjesztő előadások összeállítását. Helyette halálhíre érkezett meg, mely oszlatlan részvételt keltett az egész megyében. Dr. Schöber Emil keze alatt több nemzedék nőtt fel. Két évvel ezelőtt fényes ünnepség keretében avatták aranydiplomás tanárrá. Nyiregyházán temették el hatalmas részvét mellett.*

Másfélvi fogházra ítélték nemzetgyalázás címen egy földbirtokost. *Satu-Mare. Saját tud. Tamos László miculaj földbirtokos ellen a csendőrmester nemzetgyalázásért feljelentést tett a hadbírósnál, ahol a közismert birtokost egy és félvi fogházra ítélték. Fellebbezés folytán a felsőbb katonai bíróság megsemmisítette az ítéletet és az ügy újratárgyalására a brasovi hadbírósgot delegálta, mely a tanuallomások alapján beigazoltnak látta a vádat és Tamos Lászlót másfélvi börtönnel sújtotta. A jelenlevő vádlottat azonnal letartóztatták.*

Férj és feleség gyilkossággal vádolják egymást. *Satu-Mare. Saját tud. Megirtuk, hogy a satumarei vezetőügyész parancsára a baia-marei rendőrség letartóztatta Kornreich Fülöp baia-marei ismert fakereskedő feleségét, akit férje gyilkossági kísérlettel vádol.*

FEGYELMI ELJÁRAS NÉLKÜL A NYELVVIZSGÁN ELBUKOTT TISZTVISELŐT NEM LEHET ELBOCSÁTANI ALLASÁBÓL. *Satu-Mare. Saját tudósítónktól. Mivel a Semmitőszék joggyakorlata hasonló természetű ügyeknél az alsőbbfokú bíróságok joggyakorlatát is befolyásolja, rendkívüli fontosságot tulajdonítanak annak a semmitőszéki határozatnak, amelyről az ügyvédek hivatalos lapjának legutóbbi száma tesz említést. Eszerint a Semmitőszék harmadik szekciójára 619-1937 szám alatt kimondta, hogy nyelvvizsgán elbukott tisztviselőt csak fegyelmi eljárás levezetése után lehet állásától megfosztani. Hosszu időn keresztül ez a felfogás uralkodott a legfelsőbb bíróság körében, később azonban jogosnak ismerték el a fegyelmi eljárás megkerülésével történt tisztviselőelbocsátást is. A fent idézett semmitőszéki döntés igazolja, hogy a legfelsőbb bíróság visszatért eredeti joggyakorlatához, ami számtalan elbocsátott kisebbségi tisztviselőt közelről érint.*

KÜLFÖLDI LÁTOGATÓK KEDVEZMÉNYE AZ ORADEAI KERESKEDELMI CSARNOK KIÁLLÍTÁSÁRA. *Az oradeai Kereskedelmi Csarnok kiállításának rendezősége hétfőn kapott értesítést Bucurestiből, hogy a minisztérium a kiállítás magyar, cseh, jugoszláv, bolgár és lengyelországi látogatói részére teljes vizummentességet engedélyezett a kiállítás időtartamára.*

Zürichi zárlat. *Párizs 14.77 fél, London 21.60, Newyor 435.37 fél, Brüsszel 73.30, Miláno 22.92 fél, Amszterdam 240.10, Berlin 174.70, Bécs — schilling 79.50, Prága 15.22, Varsó. 82.30, Belgrád 10, Bucuresti 325.*

DR. ROTT NÁNDOR HUSZÉVES PÜSPÖKI JUBILEUMA. *Veszprémből írják: Husz esztendeje áll egyházmegyéje élén dr. Rott Nándor veszprémi megyéspüspök. A veszprémi püspökség egyike a legrégebbieknek Magyarországon. Még Szent István király alapította és kilencszáz éven át a veszprémi püspök külön közjogi méltóságot is töltött be, ő a királyné kancellárja és ő koronázza meg a királynét. Dr. Rott Nándor a magyar püspöki karnak egyik legtevékenyebb és nemcsak az egyházkormányzatban, hanem a szociális és társadalmi téren is ismert tagja. Kiváló tudományos munkásságának elismeréseképpen már fiatalon a bécsi Augustinerum, majd a budapesti Központi Papnevelő Intézet vezetője lett. Mindkét helyen nagy szervező képességéről tett tanúságot. Püspöki székhelyén husz éves munkássága alatt elsősorban a lelkiélet emelésén dolgozott s ennek érdekében emelte egymás után az új templomokat és alapította az új plébániákat. Nevéhez fűződik a Balatonpart, Magyarország világhírű fürdővidéke pasztorációjának kiépítése is.*

Meghalt egy érdemekben gazdag igazgató-tanító. *Reiff Károly Alajos, a bodi római katolikus elemi iskola igazgató-tanítója rövid szenvedés után, ezeptember 16-án, 61 éves korában váratlanul elhunyt. Reiff Károly nemcsak kiváló pedagógus, de kis tanítványainak, a cukorgyár minden egyes gyermekének szerető édesatyja volt s mindig nagy szívfájdalommal fordult a szegényorsu gyermekek felé. Temetése vasárnap ment végbe nagy részvét mellett. A buzgó katolikus tanító lapjaink és különösen a „Néplap” terjesztése érdekében is komoly munkát végzett, munkás élete során egyébként is minden komoly ügyért lelkesedett és szószólója volt minden értékes törekvésnek. Halálát, amely mindannyiunk számára nagy veszteséget jelent, kiterjedt rokonság gyászolja.*

A GHEORGHENI BARABÁSSY BARKÓT MEGHIVTÁK A NEMZETKÖZI TENISZVERSENYEKRE. *Mercurea-Ciuc. Saját tud. Barabássy Barkó neve országosan ismert a teniszsportban. Sok jelentős győzelem fűződik a gheorgheni székely urileány nevéhez. Nevére felfigyeltek az illetékes sportkörök is és ezáltal féltetve minden nemzetiségi megkülönböztetést, táviratilag hívták be Bucurestibe és felkérték, vegyen részt Románia színeiben a nemzetközi teniszversenyeken. Barabássy Barkó elfogadta ezt a kitértetést megbízást, így tehát egy székely leány tehetsége ahhoz a kitértetéshez juttatta, hogy ő képviselheti Románia színeit egy nemzetközi mérkőzésen.*

* Asztmában szenvedőknek gyakran megbetegülhetlen szolgálatot tesz a természetes „Ferenc József” keserűvíz azáltal, hogy a tápcsajorna tartalmát gyorsan feloldja és kíméletesen levezeti s az emésztőszervek további működését hathatósan elősegíti. Az orvosok ajánlják.

Felrobbant a srappell-hüvely és szétronsolta egy oradeai borbélymester kezét. *Oradea. Saját tud. Vasárnap a kora esti órákban súlyos baleset történt a ligetben lévő Crucii utca 1 számú házban. Itt lakik családjával Rajkovics Miklós ismert borbély-mester, akinek üzlete a Kishídő mellett van már évek óta. Rajkovics, aki végigküzdötte a világháborút, egy srappell-hüvelyt őrzött odahaza, azt gondolta, hogy az már nem rejt semmi veszélyt magában. Vasárnap délután Rajkovics Miklós elővette a srappell-hüvelyt és azt egy kalapáccsal ütögetni kezdte. A következő pillanatban a husz év előtti srappell-hüvely gyújtópatronja felrobbant és szétronsolta Rajkovics borbély balkeze fejét. Három ujját leszakított, a kéz többi része is súlyosan megsérült. A szerencsétlenül járt borbélymestert a kórházban részesítették első segélyben. Állapota súlyos.*

Halálozás. Özv. Hartwig Ferencné szül. Goschler Anna, életének 85. évében a hunedoara-megyei Campul lui e Nag községben rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Temetése folyó hó 17-én Vulcanban történt meg nagy részvét mellett, ahol a gyászközönség soraiban a Jiu völgyében élő horszkiek nagyszámban kísérték utolsó útjára a Borsecből elszármazottak aranylelkű nagyaszonnyát. A nagy kort elért matrona tizenkét gyermeknek adott életet s csendes földi pályáját a puritán, imádságos lelkiélet és gyermekeinek gondos, jó katolikus életre való, leltent féltő nevelése irányította. Az elhunytban dr. Hartwig István odorheui járásorvos és Hartwig Frigyes vulcani kántortanító édesanyjukat gyászolják.

UTCÁK ÉGTEK LE EGY EGER-VÁRMEGYEI KÖZSÉBEN. Egerből jelentik: Vasárnap hatalmas tűz pusztított Eger-vármegye legnagyobb községében, Pétervároson. A község közepén kigyulladt egy ház; a nagy szélben a lángok gyorsan elharapóztak és kevés idő múlva már egy egész utcásor égett. Az egész környék tűzoltósága kivonult, azonkívül Egerből műszaki csapatokat is vezényeltek a helyszínére.

Házkutatások Satumaren az amszterdami ékkölopással kapcsolatban. Satu-Mare. Saját tud. Meglepetést keltett a városban, hogy dr. Galea Nicolae vezetőügyész Stanesco bucaresti vizsgálóbíró társaságában erős rendőri segédlettel körülvette több tekintélyes kereskedőcsalád lakását, ahol alapos házkutatást rendeztek. A hatóságok a házkutatás céljára vonatkozólag mindennemű felvilágosítást megtagadtak. A gyanubavett családok közeli rokonságban állanak Róth Dezső oradeai ékszerügynökkel, akit tudvalevően egy kétmillió ékkölopással kapcsolatban őrizetbe vettek a hatóságok. A drágakő az amszterdami gyémántszőlőből tűnt el. A nyomozók feltételezték Róth Dezső összeköttetésben állott a tolvajokkal. Valószínű, hogy a bucaresti vizsgálóbíró az eltűnt ékkövet kereste Satu-Maren, azonban eredmény nélkül.

MADÁCH-SZOBROT LEPLÉZTEK LE MAGYARORSZÁGON. Balassagyarmatról jelentik: Országos ünnepségek keretében leplezték le vasárnap Madách Imre szobrát, melyet Nógrád-Hont-megyék közönsége állított a nagy költőnek. A vörös márványtalpazaton elhelyezett szobor Sidló Ferenc szobrászművész alkotása. A szobrász ülőalakban mintázta meg az „Ember tragédiája” halhatatlan költeményét. Az ünnepségen a kormány nevében Széll belügyminiszter jelent meg.

Értékes hegedűket lopnak Săcueniben. Saját tudósítónktól. Az utóbbi időben a lopás egy különös fajtája kezd meghonosodni a nagy járási székhelyen értékes hegedűk tűnnek el ismeretlen tettesek kezén. A közelmúltban az itteni vonós- és zongoratrió primáriusa egy értékes hegedűt adott el Abrudan Theodor kéményseprő mesternek, aki azt fia részére vásárolta. De a vévő nem sokáig örülhetett a kitűnő hangszernek, mert az máig sem tisztázódott körülmények között lakásáról nemsokára eltűnt. A napokban ismét egy értékes hegedűt loptak el Lakatos Lajos malomtulajdonos leányától. A tolvaj azt az időpontot választotta ki a hangszer elemelésére, amikor a család s a meghívott vendégek a leány esküvői szertartásán a templomban tartózkodtak. De ezáltal nem elégedett meg a hegedűvel, hanem magával vett egy arany karkötőt és egy női kabátot is. A nyomozat eddig semmi eredményre nem vezetett.

MÉGSEM SIKERÜLT MEGOLDANI A LAUSANNEI GYILKOSSÁG REJTÉLYÉT. Budapestről jelentik: A lausannei politikai gyilkosság rejtélyes áldozatának kilitét tudvalevően a bécsi sajtó azonosította Seiden Armin, volt magyarországi kommunista vezető személyével. Vasárnap azután kiderült, hogy Seiden már több mint tíz éve meghalt. A lausannei rejtély tehát továbbra is rejtély marad.

Ágyugolyó a pesti litván konzultású kapualjában. Budapestről jelentik: A Rottenbiller-utca 33. számú ház kapualjában 37 milliméteres srappelt találtak vasárnap délután. A lövedék nagy riadalmat okozott a házban, amelyben csak Pesti Müller József, az IBUSZ vezérigazgatója, a budapesti litván konzul lakik. Itt vannak különben a budapesti litván konzulátus helyiségei is. Rendőrt hívták, aki a lövedéket a VII. kerületi kapitányságra vitte be, ahol tüzéségi szakértők vizsgálták meg az ágyugolyót és megállapították, hogy emberélet kártételére nem alkalmas. Minden valószínűség szerint csak ijesztetni akarták vele. A rendőri nyomozás most megindult annak megállapítására, hogy ki helyezte el az ágyugolyót a Rottenbiller-utcai ház kapuja alatt.

Satu-Maren el kell távolítani a magyarnyelvű cégtáblákat. Saját tudósítónktól. A satumarei időközi bizottság az új közigazgatási törvény tizedik szakaszára hivatkozva megtiltotta az „idegennyelvű” cégfeliratok és nyomtatványok utcai használatát és elrendelte a magyarszóvegű cégtáblák azonnali átfestését. A rendelet végrehajtásának határidejét július 16-ában jelölték meg. Több kisebbségi kereskedő és iparos sérelmesnek találta a tanács határozatát, amit a közigazgatási bírósághoz fellebbeztek meg. A fellebbezésnek tudvalevően halasztó hatálya van, amit a tanács nem vett tudomásul, hanem hivatalos közleményben újra elrendelte az „idegennyelvű” feliratok eltávolítását, ellenkező esetben városi alkalmazottakkal távolíttatja el azokat s a költségeket az érdekelteken behajtja.

„LEGENDA” EGY PESTI KIS CSE-LÉDRŐL. Budapestről jelentik: Megható hagyatéki tárgyalás volt szombaton a VII. kerületi előjáróság egyik hivatali szobájában. Szürkén, közömbösen nyultak az asztalon fekvő végrendelethez, amely nem ígért semmi különösebb szenzációt. Kada Mária 46 éves háztartási alkalmazott utolsó akaratát tartalmazta az írat: egy cselédét, aki megmérgezte magát a Thököly-ut 47. szám alatti szolgálati helyén, Nagy Elemér kereskedő lakásán. Az örökségi tárgya sem túlságosan nagy volt: majdnem értéktelen ruhák, kis emléktárgyak és egy postatakarékpénztári betétkönyv, amely 2800 pengőről szólt. Mikor azonban az illetékes előjárósági tisztviselő felbontotta a végrendeletet, a rideg hivatali szoba falai meglelték egy nagyvárosi legenda hangulatával. Így szólt a végrendelet: „Minden vagyonomat, készpénzemet, emléktárgyaimat, ingóságaimat gazdám hároméves kislányra hagyom. Az én életem nehéz és szomorú. Örömem sohasem volt. Se családrom, senkim. Ez a kislány volt az egyetlen élőlény, aki énhozzám valaha jó volt. Legyen az övé, amim maradt...”

Veszétség ellen beoltják a kutyákat. Odorheiu. Saját tudósítónktól. Már többször írtunk arról, a nagyméretű veszedelemről, amelyet a székelv anyavárosban és Odorhei vármegyében a veszettkutyák okoztak. Most újabbán is egy kis fiú esett áldozatul a veszettkutyák garázdálkodásának. Tódor Árpádot, Tódor Viktornak, a Szeleki fürdőkezelőjének kis fiát harapta meg egy kutya. A kis fiút a clujji Pasteur-intézetbe szállították. Ez újabb eset alkalmával a városi tanács erélyes hangon rendeletet adott ki az éhgyomri kapcsolatban. A rendelet szerint minden kutyatartó köteles kutyáját bejelenteni haladéktalanul a városházán beoltás végett.

* Lápóssy Erzsébet zenetanárnő a legmodernebb pedagógiai alapon tanít kezdő és haladó növendékeket. Speciális ritmus és hallás fejlesztő gyakorlatok. Szakszerű elméleti oktatás. Kamarazene és zenekari órák. Mrésékelt tandíj. Beiratások egész éven át. Oradea, Str. Simeon Stefan 23.

Festői körmenet Olaszországban.

A hitbuzgó olaszok ősi hagyomány szerint minden nagyobb ünnepen körmenetet tartanak. Képünk az egyik kis olasz falu Mária-napi körmenetéről készült.

* Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy belmüködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelenként éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztonságosan szabályozza az emésztés folyamatát. Az orvosok ajánlják.

VASVILLÁVAL KIIRTOTTA A CSALÁDJÁT EGY ÓRULT LEGÉNY. Bucuresti. Saját tud. Egy maramuresmegyei községben Iancu Glac nevű fiatal legény hirtelen megőrült és felmászott a szénpadlásra. Édesanyja utána ment, hogy előhívja, de a legény egy vasvillával agyonszúrta őt. Az örült egyik testvére segítségére akart sietni a szerencsétlen asszonynak, de az örült azzal is végzett. Most már az apa és még két másik testvér akarták megfékezni a dühöngőt, aki azonban ezeket is halálosan megsebesítette.

Bangha Béla S. J.

VELÜNK az UR

A hirneves szónok szentbeszédsorozatának III. köt. Tartalma: Eucharisztikus beszédek, evangéliumi szakaszok, alkalmi beszédek.

Ara füzve 100 lel.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Elhalasztotta a törvényszék a Konrad-Grünstein ügy tárgyalását. Oradea. Saját tud. Hétfőn kezdte meg a törvényszék Constantinescu tanácsa Grünstein Imre ismeretes bűnperének tárgyalását. Mivel a vádlott betegsége miatt nem jelent meg, néhai Konrad Viktor tragikus halála ügyében január 17-re halasztották a tárgyalást.

Élő Gyermekejság az Ujságíró Klubban. Az oradeai gyermekvilág részére rendkívül érdekes, ötletes és látványos előadást rendez Gara Ákos író és ujságíró, a „Mesevilág” egykori szerkesztője, — ez évi október 3-án, vaárnap délelőtt az Ujságíró Klub téli helyiségében. A ragyogó műsorú gyermekmatiné keretében tehetségverseny is lesz, értékes díjakkal egybekötve. Az Élő Gyermekejság rovatait a helyi lapok szerkesztői és munkatársai írják s az egyes újságcikkek és híreket a város legbájosabb kisleányai és legügyesebb kistitui adják elő, mint eleven rovatok, továbbá Sonnenwirth Klári, a kiváló testnevelési tanárnő növendékei, élükön Kardos Éva és Münzer Mártha kis csodatáncművésznőkkel, is fellépnek stilszerű jelmezekben. A tehetségversenyen bármely gyermek résztvehet, aki előzetesen bejelenti részvételét Gara Bácsinál, az Ujságíró Klub helyiségében, naponta d. u. 3-4 óra között. A nagyszabású gyermekelőadás részletes műsorát legközelebb adjuk.

Salajmegyei hírek. Zsidó György 61 éves deb-rini gazda fát vágott az erdőben s egy kőöntött fa maga alá temette. Súlyos sérüléseivel kórházba szállították, ahol azonban rövidesen meghalt. — Salaj megye területéről az elmúlt napokban az alábbi idegen állampolgárokat utasították ki: Kovács Erzsébet, Carei, cseh állampolgár, Rozen-thalné Katz Fáni, Jibou, cseh, Szendravit Janka, Carei, cseh, Tóth Borbála, Carei magyar, Heinfeld Magda, Carei, cseh. — A megye állandó választmányának legutóbbi ülésén kérték a prefektust, járjon közbe, hogy a két évvel ezelőtt már tervehvett Simleul-Silvaniei—Varsolt—Cucea és Simleul-Silvaniei—Varsolt—Zalau—Cluj közötti vasútvonalak építéséhez kezdjenek már hozzá. Dr. Gurzeu Mihály megyefőnök megígérte közbenjárását. — Egyik clujji lap azt írta pár nappal ezelőtt, hogy dr. Lobontiu Emil kamarai alelnök s a liberális párt egyik tagja felkereste Badacimban Maniu Gyulát, akivel fontos politikai tanácskozásokat folytatott. Dr. Lobontiu kijelentette egyik simleului ujságírónak, hogy a hir minden alapot nélkülöz, mert nagyon régen nem is találkoztak Maniuval. — Bogdán Károly és Balogh István patali gazdák valamin összeszólalkoztak az elmúlt napokban. A veszekedésből verekedés lett s Bogdán, a kezében lévő bottal olyan erősen fejbevágtá ellenfelét, hogy rövidesen kiszenvedett. A gyilkos gazdát az ügyészségnek adta át a csendőrség. — Costea Petre dutai gazda gyógyíthatatlan betegsége miatti elkeseredésében egy gyümölcsfára felakasztotta magát. Meggondolatlan tettét csak akkor vették észre, amikor a szerencsétlen gazda már halott volt.

Temetések. Mikó József 57 éves iparos meghalt. Temetése tegnap volt. — Czirják Sándor 69 éves törvényszéki altiszt meghalt. Temetése tegnap volt. (Erdélyi „Concordia”).

SPORT

Belelőttek a volt B) ligások...

Nagy gólaránnyal győzött a Kinizsi a CAO fölött

Az Unirea-Tricolor elvett egy pontot a Rapidtól. — Nehezen győzött a Ripensia. A Vulturii legyőzte a Juventust, a Dragos-Voda az „U“-t

A Nemzeti Bajnokság fordulóján több váratlan eredmény született. Említésre méltó a Kinizsi nagy győzelme a CAO felett, míg a Ripensia otthonában csak nehezen győzte le a Sportul Studentesc együttesét. Az AMTE főlegesen intézte el a brailai legényeket, míg a Glória Oradeán verte a Crisanat. Némi meglepetés a Rapid pontleadása a tavaly sereghajtó Unirea Tricolor ellen, míg a Vulturii Lugojon legyőzte a Juventust, mely ezzel a tabella végére került. Cernautiban úgy látszik, igen nehezén játszott, mert a Vulturii után az Universitatea is elvezett. Jó olyan messze lakni. A Venus bajnokhoz méltóan Brasovban verte meg az ACFR-t.

A teljes forduló részletei a következők:

I. CSOPORT.

Kinizsi—CAO 7:3 (3:1).

Timisoara. 3000 néző, bíró Ciurel. A zöld-fehér együttes váratlanul gyenge napot fogott ki s a Kinizsi győzelme megérdemelt — ha nem is ilyen arányban. Az első félidőben változatos játék folyt, szünet után azonban Borgea sérülése folytán legyengült CAO-védelem nem birt a hevesen ostromló Kinizsi csatársorral. Góllövők: Thierjung (6) és Szilárd, illetve Gező és Szaniszló I. A győztes csapatból és egyben a mezőnyből is kivált Thierjung. Minden gólhelyzetet ki tudott aknázni. Jók voltak még Demetrovics, Hérics, Bajusz és Glasz. A CAO-ból Juhász rengeteget és hasznosan dolgozott, de Kovács is jó formát áruolt el.

AMTE—DUIG 6:0 (3:0).

Arad. 2000 néző, bíró Kroner. Gyenge nivóju játékot hozott az összecsapás. A brailai csapat egy pillanatig sem volt komoly ellenfél. Góllövők: Perneki (3), Cucula, Léb és Praszler. Az AMTE-ban Perneki, Szadovszky, Szurdi, Preszler és Cucula, a DUIG-ban Dumitru, Olteanu, Szutor és Goldenberg tetszett.

Victoria—Phönix 3:1 (1:1).

Cluj. 2000 néző, bíró Macian. Jól kezdett a baiamarei csapat és szünetig egyenlő ellenfélnek bizonyult, szünet után azonban felülkerekedett a hazai együttes. Góllövők: Felecan II., Munteanu I. és Cociuban I., illetve Bellay. Felecan II. 11-esét Hevesi kivédte.

Jiul—Olimpia 1:0 (1:0).

Petrosani, bíró Barsu. Enyhe iramu játék, amelyben csak a védelmek magaslottak ki. A hazai csapat a győzelmet megérdemelte. Góllövő Vildea. Egyénileg a győzteseknél Medve II. és Golgot, az Olimpiánál Slivák és Kiss voltak jók.

Rapid FC—Unirea Tricolor 1:1 (1:0).

Bucuresti, 3000 néző, bíró Petru Vasile. A szombaton lejátszott mérkőzés váratlanul döntetlen eredménnyel végződött. A Rapidban nem játszott Auer, aki a Victoria elleni mérkőzésen lesérült, s hiányát nagyon megérezték. Az első negyedórán a Rapid ostromolt s Barátky megszerezte a vezető gólt. Az Unirea Tricolor keveredik felül, de egyenlíteni csak a második félidő végén tud Jonescu révén. A Rapidból csak a közvetlen védelem és Rosinaru játszott jól, az Unirea-ból Jordache, Boteanu és Sony Niculescu váltak ki.

Az I. csoport állása jelenleg a következő:

1. Unirea Tricolor	3	2	1	0	8	2	5
2. AMTE	2	2	0	0	8	1	4
3. Kinizsi	2	2	0	0	8	3	4
4. Rapid	2	1	1	0	3	2	3
5. Victoria	2	1	1	0	5	3	3
6. Phönix	3	1	0	2	5	5	2
7. Jiul	3	1	0	2	6	2	1
8. DUIG	3	0	1	2	3	11	1
9. CAO	2	0	0	2	4	9	0
10. Olimpia	2	0	0	2	0	5	0

II. CSOPORT.

Ripensia—Sportul Studentesc 4:3 (2:0).

Bucuresti, 4000 néző, bíró Topa Jonescu. Könnyű Ripensia győzelem helyett ekéseredett küzdelem alakult ki. A Sportul Studentesc vezetőt is szerzett, majd kétszer egyenlített s végül

is csak öngóllal és 11-essel tudott győzni a Ripensia. Góllövők: Duce (öngól), Dobay (2) és Marcu (11-esből), illetve Popescu (2) és Voicu. A Ripensia legjobbjai Nagy, Bürger, Schwartz és Dobay. A A diákcsoportból Popescu tűnt ki.

Venus—ACFR 3:1 (1:1).

Brasov. 4500 néző, bíró dr Stanciu. Az ACFR egyenlő ellenfélnek bizonyult és csak Márton sérülése után kerekedett felül a Venus. Góllövők: Bodola (2) és Petea Valcov, illetve Ströck.

Dragos Voda—Universitatea 2:0 (2:0).

Cernauti. 3500 néző, bíró Niculescu. A hosszú uttól fáradt egyetemisták mereven mozogtak az első félidőben és Kucserovszky két gólt szerzett a Dragos Vodának. Szünet után felülkerekedik az „U“, de támadásai nem hoznak eredményt.

Gloria—Crisana 2:1 (1:0).

Oradea, 1000 néző, bíró Huniade. Almos, unalmas játék, amely a jobb felezétsorral rendelkező Gloria győzelmét hozta. Góllövők: Fritz és Körösladányi, illetve Szőke. A Glóriában Theimler, Varjassy és Fritz, a Crisanában Nagy és Szőke voltak jók.

Vulturii Textila—Juventus 1:0 (1:0).

Lugoj, 2000 néző, bíró Kozma. Az első félidőben a Juventus sokat támadott, mégis a hazai csapat ért el gólt Illavati révén. Szünet után is erősen ostromolt a Juventus, de Feiniger mindent ment. A mérkőzés hőse kétségen kívül a lugoji kapus, aki szenzációs formában védett. Kivüle még Mayer II. és Csipai érdemel dicsőretet. A Juventusból Munteanu, Brandaburat és Zainescut lehet kiemelni.

Sárosi hét góliával

Magyarország—Csehszlovákia 8:3

Ragyogó csatárjátékkal — Sárosi jóvoltából — hatalmas gólarányú, de megérdemelt győzelmet aratott a magyar „11” az Európa Kupa mérkőzésen

Nagy napja volt vasárnap a magyar labdarugásnak. A csehszlovák válogatott ellen játszották le az Európa Kupa mérkőzéseket. Egető tartozást kellett visszafizetniük, a tavaly elszenvedett vereségért. S a „jóvátétel” sikerült is, méghozzá fölényes módon, országokközi mérkőzéseken igazában szokatlan hatalmas gólaránnyal. A nagy győzelem legalább 80 százalékaiban a felejthetetlen, mondhatni egyedülálló teljesítményt nyújtó Sárosi Gyurka érdeme. Ritka rekordot állított fel: nyolc gól közül egymaga hét gólt lőtt a világhírű Planicska hálójába.

A vasárnapi mérkőzés mindig emlékeztetes, fényes tette marad a magyar futballsportnak.

Budapestről jelentik: Mintegy 30 ezer főnyi közönség jelenlétében, a német Bauwens dr vezetése mellett játszották le a magyar—cseh Európa Kupa mérkőzést.

Magyarország: Csikós — Futó, Korányi — Magda, Turay, Dudás — Sas, Sárosi dr, Zsengeller, Cseh, Kemény.

Csehszlovákia: Planicska — Burger, Cstyroky — Mourek, Svaton, Kolsky — Riha, Klotz, Sobotka, Nejedly, Rulc.

Zsengeller indítja el a labdát és rögtön magyar támadás bontakozik ki. A 14. percben Zsengeller megszerezte az első gólt, ami azonban Riha és Rulc révén kettővel felelnek a csehek. A 34. percben Sárosi közelről egyenlített.

Szünet után a cseh védelem már elkészült erejével, a magyar csapat pedig csak most talál magára. Sárosi a középcsatár, Cseh a jobb-, Zsengeller a balösszekötő. Nagyszerűen megy a játék és Sárosi „mesterhármasa” öt perc alatt eldönti a mérkőzés sorsát. Riha szépit, de Sárosi újabb mesterhármással válaszol.

A mérkőzés két különböző félidőből állt. Szünetig egyenlő ellenfelek harca volt, sok veszélyes cseh rohammal, de azután a fokozatosan

A táblázat most így fest:

1. Gloria	3	2	1	—	8	2	5
2. Dragos Voda	2	2	—	—	4	—	4
3. Vulturii	3	2	—	1	4	4	4
4. ACFR	3	1	1	1	7	4	3
5. Venus	1	1	—	—	3	1	2
6. Ripensia	1	1	—	1	6	6	2
7. Universitatea	3	1	—	2	7	6	2
8. Crisana	3	1	—	2	5	8	2
9. Sportul Stud.	2	—	—	2	3	7	—
10. Juventus	2	—	—	2	2	2	—

A B) ligában

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjában változatos és izgalmas fordulókat hozott a mérkőzés. A Nyugati csapat döntőjének tartott TMAC—Törekvés találkozó döntetlennel végződött, míg a titkos bajnokjelölt Rovine Grivita Sibiuiban hagyta mind a két pontot.

Részletes eredmények a következők:

Nyugati csoport:

Oradea: Törekvés—TMAC 2:2 (1:1). Nagyszerű küzdelmet, élvezetes játékot hozott a mérkőzés. A Törekvés két ízben is vezetett, de a TMAC mindig tudott egyenlíteni. Góllövők: Lukács (2) illetve Reiter és Stokhschlager. A Törekvés legjobbjai Csont, Balc és Lukács. A Timisoraiaktól Reiter, Stokhschlager és Faragó vált ki.

Sibiu: Soimi—Rovine Grivite 2:1 (0:0).**Resita:** UDR—Unirea 10:0 (4:0).**Bala-Mare:** Tricolor—HTV 5:2 (1:1).**Tg-Mures:** Mures—Prahova 2:1 (2:1).**Simeria:** CFR—Victoria 0:0.

Keleti csoport:

Bucuresti: Telefon Club—Maccabi 3:3 (1:1).**Craiova:** Crai Jovan—Tricolor (Ploesti) 1:1 (1:0).

C) ligában:

Timisoara: Progresul—Politehnica 2:1 ((1:0). — Banatul—CFR 3:0 (3:0). — Fratelia—Galvani 1:1 (0:0). — Electrica—Olimpia (Arad) 3:0 (2:0).

Arad: RMTE—USA 3:2 (1:1).**Ferdinand:** Metallospor—Craiovai Munkások 6:1 (2:0).

Kerületi bajnokságért

Oradea: Kolping—Kinizsi 1:1 (1:0). Elvezetes küzdelmet vívott a két csapat. A Kolping szebbnél-szebb akciót befejezetlenül hagyta és bár góllal győzhetett volna, kénytelen volt megelégedni a döntetlennel. A Kolping gólját Rákási, míg a Kinizsiét Dubinszky szerezte.

feljavuló magyar csapat, Sárosi vezetésével kiverkedte az értékes győzelmet.

A magyar védelem sok hibát vétett s az ő hibájából esett a három gól is. A mezőny legjobbja Sárosi volt. Utána Turay és Korányi következnek. Csehnek nem ment a játék.

A csehszlovák csapat legjobb része a csatársor volt. Támadásban és elgondolásban gazdag támadójátékot mutattak be. A fedezetsor szűkén játszott, a közvetlen védelem kielégített.

Bauwens dr mintaszerű játékvezetést mutatott be.

Európa Kupa mérkőzés

Ausztria—Svájc 4:3 (4:2)

Bécsből jelentik: 35.000 néző előtt a jugoszláv Popovics kiváló játékvezetése mellett szerencsés győzelmet ért el az osztrák csapat váratlanul jól játszó ellenfelével szemben. Ha az első husz perc megrohanása nem sikerül olyan jól, a végén könnyen ki is kaphatott volna a honi csapat, a mérkőzés erkölcsi győztese kétségkívül a svájci tizenegy volt.

Ausztria: Platzer — Sesta, Schmau — Adamek, Pekarek, Nausch — Geiter, Stroh, Sindelar, Jerusalem, Pesser.

Svájc: Huber — Minelli, Lehmann — Springer, Vernati, Lörtscher — Bickel, P. Aebi, Ruff, Walacsek, G. Aebi.

Az osztrák csapatban Platzer bizonytalanul védett, a hátvédek egészen gyengén játszottak. Gyenge volt Nausch is. A csatársor legjobb embere Sindelar, három gólból benne volt. Jerusalem elégitett még ki. Geiter alig kapott labdát. Stroh sehol sem volt.

A svájci csapat nagy ellenálló képességű, kemény együttes. Belső hármasa jól kombinál, a szélsők gyorsak. Verati a II. félidőben a mezőny legjobb fedezete volt.

Góllövők: 2. perc Sindelar, 7. perc Jerusalem, 36. perc Walacsek, 39. perc Geiter, 41. perc P. Aebi. szünet után, a 31. percben G. Aebi

KÖZGAZDASÁG

Pop Valér ipar- és kereskedelemügyi miniszter látogatása az északi vármegyékben

Sighet. Saját tud. Pop Valér ipar- és kereskedelemügyi miniszter országos körútja során vasárnap délelőtt Sighetre érkezett. A miniszter kíséretében voltak Lobontiu képviselőházi alelnök, dr. Man Zoltán megyefőnök és a maramures-megyei képviselők. Dr. Hodor Gyula polgármester, a város nevében, a megyeháza előtt üdvözölte Pop Valért, majd ünnepélyes tiszteletadás volt. A megye közigazgatási gyűlésén vett ezután részt a miniszter, majd a liberális párt végrehajtó bizottságának ülését tisztelte meg jelenlétével. Délben disztribúció volt a Korona vendéglőben. Pop Valér este utazott el Sighetről. — Carei. Saját tud. Pop Valér miniszter Careibe kedden délelőtt érkezett. A látogatás napjára elrendelték a nemzetiszintű lobbogók kitűzését. Pop Valér miniszter itt is közigazgatási értekezletet tart. — Zalau. Saját tud. Pop Valér ipar- és kereskedelemügyi miniszter Careiből jövet kedden Simleul-Silvanieire és Za-

laura érkezik. Salajmegyei körútján dr. Lobontiu Emil képviselőházi alelnök és a liberális párt megyei tagozatának elnöke kíséri el a minisztert.

VASUTVONALAK ÉPÍTÉSÉVEL NÖVELI A KORMÁNY MARAMURES FORGALMÁT

Bucuresti. Saját tud. Pop Valér ipar- és kereskedelemügyi miniszter Sigheten tartott beszédében bejelentette, hogy az állam kétféleképpen adja a megye költségvetési deficitjének a fedezésére. A kormány december 1-től kezdve vasuti szállítási díjkedvezményt fog adni a megyének olcsóbb tengerivel való ellátása céljából. Az új vasutvonal, amely a Visó völgyében Năsăud felé épül, meg fogja könnyíteni az északkeleti Maramures és az ország többi része között. A Valea Răului völgyben meghosszabbítják a keskenyvágányú vonalat Bucovinaig és ez a Moldova felé való közlekedést fogja lehetővé tenni.

Kiállítás és tenyészállat-vásárt rendeznek Maramures megye állatkiállításának fellendítésére

Pénzbeli jutalmakat, érmeket és okleveleket kapnak a díjnyertes állatok tulajdonosai

Sighet. Saját tud. A maramuresi borzderes marhák tenyésztésére alakult szindikátus karöltve a mezőgazdasági kamarával, október 10-én Sigheten állatkiállítást rendez a kincstári csürben. Az állatkiállításra megjelennek Segsorianu földművelésügyi miniszter és az ország mezőgazdasági kamarájának több kiküldöttje.

A kiállításra kerülő állatokat október 9-én helyezik el a kincstári csürben és a mezőgazdasági kamara istállóiban. Az elhelyezés után külön erre a célra alakult bizottság osztályozni fogja az állatokat. A bizottság által kiválasztott állatokat a mezőgazdasági kamara és a földművelésügyi minisztérium pénzzutalmával s érmeikkel díjazza.

Október 10-én délelőtt 10 órakor nyílik meg a kiállítás, amikor is a földművelésügyi miniszter jelenlétében osztják ki az állatok tulajdonosainak a díjakat és okleveleket. Ugyanakkor áruba

bocsátják a mezőgazdasági kamara által nevelt és feleslegessé vált fajállatokat.

A borzderes marhák tenyésztésére alakult szindikátus ebben az évben csak kiállítást rendez a jövőben már a kiállítást egybekapcsolja tenyészvásáraival.

Hogy mennyire hasznosítható a borzderes állatoknak a tenyésztése, kitűnik abból, hogy az elmúlt hónapban Görögországba, Olaszországba és Palesztinába 450 fajtenet és körülbelül 160 borzderes ökröt szállítottak az állattenyésztő gazdáktól 6 millió lei értékben.

Ha a szindikátus terveje valóra válnak, akkor a maramuresi fajállattenyésztés remélhetőleg fellendül és eléri azt a szintet, amelyen már régen lennie kellene. M. L.

Kitűnő a gyümölcsstermés Salaj megyében.

Zalau. Saját tud. Salaj megyében évek óta nem volt annyi és olyan jöminőségű gyümölcsstermés, mint az idén. Különösen alma, szilva és dió termelt sok, de a többi gyümölcsök is rekordtermést hoztak. Főképpen Jibou, Crasna, Cehul-Silvaniei, Tasnad és Simleul-Silvaniei környékén gazdag az alma, szilva és diótermés, ahol a sok gyümölcsből a fák is összetörték, ahol nem voltak alátámasztva. A szőlőtermés szintén jónak ígérkezik és a csemegezőlő máris teljesen be van érve. Az alma- és diótermés nagyrészt külföldi kereskedők vásárolták meg.

SZÍNHÁZ

Ünnepi előadással nyitotta meg Clujon új színiéviadóját a Thalia

Gárdonyi Géza „A bor” című színművének nagysikerű felújítása

Clujról jelentik: Ezzel az izzig-vérig magyar és Gárdonyi Géza rendkívüli írói értékeit minden tekintetben kifejezésre juttató falusi történetével „A borral” nyitotta meg új színiéviadóját a Thalia színtársulat. A megnyitó előadásnak hatalmas sikere volt s azt a kritika is egyhangú elismeréssel fogadta. Az ünnepi színházi estéről szóló egyik komolyhangú beszámolóban, többek között ezeket olvassuk:

„Szerencsés választás és sikeres kezdet. Örömmel látni a fokozódó és percről-percre jelentkező tetszést, a feszült figyelmet, amivel olyan hallgatóság kísérte végig nem lankadó érdeklődéssel az előadást, amelynek nagy része jóformán csak hírből ismeri Gárdonyit és talán először látta a magyar falu életét — divatos kifejezéssel élve — szociográfiái hűséggel visszatükröző darabot. Jóllesztő érzés volt megállapítanunk, hogy a színház azzal a komolysággal és szívvel igyekezett megoldani vállalt feladatát, ami egyformán kötelezi saját magával és Gárdonyi szellemével szemben. Gondos és szép előadásban láttuk „A bor”-t s hogyha a felújító előadásnak voltak is zökkenői, eltörpültek az eredmények mellett. Baracs Imre híres szerepét Nagy István játszotta, elismerésre méltó készséggel, alapos tanulmányal. Baracs alakját általában véve helyesen fogta fel, de nem tudta levetkőzni játékmódorának eredendő hibáját. A magyar ember nem sujtásos szavakat szaval hanem bölcsen és egyszerűen, higgadt megfontoltsággal közli a maga mondanivalóját. Ez a

hiba általában is jellemzi Nagy Istvánt és saját érdekében volna fontos, hogyha leszokna róla. Pompás Göre Gábor volt Tompa Sándor, de szuttal is állott rá, amit nem egyszer kifogásoltunk: néha túljátsza, túldolgozza a szerepét. Különösen az első felvonás mulató jeleneténél volt ez feltűnő. Ne tévessze meg Tompát a fel-felzúgó kacagó orkán, még a sok táps se, mert ez nem mindig jár együtt az alakítás művészi értékével. Pényves Alizt külön is ki kell emelnünk, annyi kedvességgel, elragadó báj töltötte meg alakítását és a színpadot, hogy erősen lenyomta kis szerepének súlyát. Harmath Jolán és Erényi Böske (aki mint szubrett távozott tőlünk és most mint drámai színésznő tért vissza), tiszteltreméltó ambícióval igyekeztek beleilleszkedni a falusi környezetbe és ez meglehetősen sikerült is mindkettőjüknek. Jó volt Deésy Jenő, remek parasztlakót állított előnk Tóth Elek, kifogásolatlan volt Miklóssy Margit. Beres Ilona s jól megvárták helyüket Mészáros Béla és Lantos is. Csóka ellenben különös színpadi műfajt kreált: a színpadon beszélő kátsa cigányt. A rendezésben sincs különös ellenvetésünk, úgy látszik, Szabados Árpád szerződésére nyeresége a színháznak. A közönség végig nagy érdeklődéssel kísérte az előadást, a siker semmi kívánnivalót nem hagyott hátra. Ünnepi nyitány, majd Réthelyi Ödön sikeres szavalata vezette be a színháznyitó előadást. Solymosán Magda két régi magyar népdalt énekelt izéssé és finoman”.

Condanhove-Szentkeresztly:

Beszélgetés az életszentségről

88 oldal. Izléses karton borítékban. Fűzve 65 lei és portó.

Rendkívül mélyenjáró példabeszédekben mutatja meg ez a könyv Árpád-házi Szent Erzsébetben az ember s a szent harmonikus egységét

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

40 db Rhode Island jérce eladó. Uferbach Ervinné fajbaromfi telepe. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 52. Telefon 138

Eladó

egy zongoratók. Oradea, Str. Alexandri No. 32. emelet.

Megvételre keresek:

fehér íróasztalt. Eladók: 1 kis márvány- és egy kártyaasztalt. „Mignon” csokoládéház Oradea, Str. Bratianu 2. szám.

Lakás

Kertvárosban, villamos megálló közelében 2 szobás mdoern magánház, október 1-re kiadó. Str. Matei Cantacuzino 60. Oradea. Telefon 802. sz. Dallos.

Butorozott

2 szoba kiadó, fürdőszoba használattal. Oradea, Str. Academia 2-a

Kiadó

2 szoba, nagy előszoba, konyha és mellékhelyiség, október 1-re, vagy november 1-re. Oradea, Str. Mihail Sorbul 25.

Kiadó

kertes hazban 3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re. Oradea, Str. Ciordas 38. szám.

Római Katolikus Egyházközség — Timișoara IV. 157—1937. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

A Timișoara 4. kerületi római katolikus Egyházközség mint iskolafenntartó pályázatot hirdet egy ideiglenes osztályvezető tanítói állásra fiúiskolájára magyar tagozatának negyedik — avagy ötödik-hatodik osztálya részére.

A vonatkozó pályázati kérvények az Egyházközség irodájában Timișoara 4. kerület, Pata Dragalina 1. szám alatt (iskola épület) nyújthatók be f. évi szeptember hó 30-ig bezárólag.

Csak olyan férfitanerök pályázhatnak, akik az érvényben levő törvényes rendelkezéseknek minden tekintetben megfelelnek, a szükséges okmányok birtokában vannak és megválasztásuk esetén állásukat azonnal elfoglalhatják.

A hirdetett állás elgölré csak 1938 június végéig lesz betöltve, megállapodás szerinti díjazás mellett.

Timișoara, 1937. szeptember hó 18.

Az elnökség.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 8.